Należność pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok XII. Warszawa, dnia 31 sierpnia 1936 r. Nr. 16

OSZCZĘDNOŚĆ

Dwutygodnik poświęcony sprawie organizacji oszczędności w Polsce.

ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

TREŚĆ:

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
WARSZAWA, UL. MIODOWA 6,
tel. Administracji 5-92-63 i tel. Redakcji 2-97-03
NAKŁAD I WYDAWNICTWO
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
W WARSZAWIE, UL. MIODOWA Nr. 6, tel. 5-92-63

Do Zarządów K. K. O.

W miesiącu sierpniu r. b. rozeszlemy wszystkim Kasom nowe uzupełnione prospekty na materjały propagandowo-oszczędnościowe. Niezależnie od tego na każde żądanie nadsyłać będziemy okazowe egzemplarze wszystkich materjałów propagandowych celem ułatwienia Kasom zaznajomienia się z treścią wydawnictw.

Zważywszy że Kasy mają swoje lokalne potrzeby i zainteresowania, którym chcemy zadość uczynić, — tą drogą zwracamy się z uprzejmą prośbą do wszystkich naszych odbiorców, ażeby zgłaszali swe dezyderaty, które starać się będziemy w swoim programie propagandowym w r. b. uwzględnić.

Oczekując możliwie rychłych zapytań oraz materjałów w tym względzie pozostajemy z poważaniem

Samorządowy Instytut Wydawniczy

Spółka z o. o. w Warszawie

Warszawa, ul. Miodowa 6.

Rok XII. Warszawa, dnia 31 sierpnia 1936 r. Nr. 16

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE
ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

SPRAWOZDANIE

z działalności Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie

ZA ROK 1935

A. CZĘŚĆ OGÓLNA.

Dwa główne elementy wpływają na rozwój procesu kapitalizacji: pierwszy gospodarczy — to rentowność warsztatów produkcji pozwalająca na odłożenie pewnej nadwyżki po potrąceniu kosztów wytwórczości, drugi psychologiczny — a mianowicie zaufanie, wiara w stałość stosunków zarówno gospodarczych jak i innych, a w szczególności stosunków walutowych.

Oceniając pod kątem tych dwu czynników sytuację na przestrzeni ubiegłego roku musimy skonstatować, że warunki dla procesu kapitalizacji układały się niezupełnie pomyślnie.

Jeśli chodzi o najważniejszą gałąź naszej produkcji, a mianowicie rolnictwo, niewątpliwie w ciągu drugiego półrocza zauważono pewne wprawdzie jeszcze słabe tendencje do poprawy wyrażające się nie tyle we wzroście absolutnym cen, ile w ich relacji do kosztów produkcji, które wskutek intensywnie prowadzonej akcji obniżki cen artykułów przemysłowych jak również kosztów obsługi długów i ulg podatkowych przyznanych rolnictwu uległy pewnemu zmniejszeniu. Zauważyć przy tym należy zmniejszenie się amplitudy wahań cen płodów rolniczych, na co wpłynęło zawieszenie wymagalności długów rolniczych zaciągniętych zarówno na rynku prywatnym jak i zorganizowanym oraz czasowe wstrzymanie egzekucji z tytułu należności publiczno - prawnych. Nie bez wpływu na to była interwencja zbożowa prowadzona w formie kredytów zaliczkowych czy rejestrowych. Wszystko to stanowi dużą ulgę w położeniu rolnictwa, jednakże nie mogło wpłynąć na aktywniejszy jego udział w procesie kapitalizacji.

Jeśli chodzi o produkcję przemysłową, notuje ona wzrost wytwórczości wywołanej głównie ożywieniem działalności inwestycyjnej podejmowanej przeważnie ze źródeł publicznych. Wzrost ten jednak przypada głównie na większy przemysł, który z usług K. K. O. nie korzysta. Jeśli chodzi o drobne warsztaty, sytuacja na ogół zmianie nie uległa. Nie uległa również poważniejszym zmianom sytuacja w handlu; zauważono wprawdzie tu w ciągu roku pewien wzrost obrotów, zrównoważony jednak spadkiem w ostatnich miesiącach wywołanym posunięciami daflacyjnymi rządu.

W tych warunkach jako bardziej czynne w formowaniu się procesu kapitalizacji pozostały wolne zawody i żyjący z płacy.

Również atmosfera panująca na przestrzeni 1935 roku nie sprzyjała rozwojowi psychologicznych przesłanek oszczędności. Zagadnienie stosunku dłużnika do wierzyciela rozwiązywane pod kątem interesów dłużnika nie mogło rzecz prosta zachęcać do tego, by stać się wierzycielem. Dewaluacja belgi i guldena gdańskiego jak również występujące parokrotnie obawy o los franka francuskiego i szwajcarskiego czy guldena holenderskiego skłaniały wkładcę do zajęcia postawy wyczekującej, tym bardziej że w naszej publicystyce silnie akcentowane były sugestie w kierunku t. zw. nakręcania koniunktury, rozumie się, nie po innej jak inflacyjnej drodze.

Nie bez wpływu również na formowanie się procesu kapitalizacji pozostawały międzynarodowe zaburzenia natury politycznej.

Pod wpływem tych czynników polski rynek pieniężny przechodził w ciągu roku dwa okresy wprawdzie krótkotrwałego, lecz dosyć ostrego odpływu wkładów oszczędnościowych z instytucji finansowych. Pierwszy okres przypada na miesiąc maj, drugi natomiast w miesiącach jesiennych zbiegający się z początkiem wojny włosko - abisyńskiej.

Pod koniec jednak roku wskutek uspokojenia nastrojów, do czego przyczyniła się głównie zdecydowanie zamanifestowana wola rządu w kierunku obrony równowagi budżetowej, a przez to i stałości naszych stosunków walutowych, sytuacja na rynku doznała poważnego odprężenia. Ostatecznie stan wkładów we wszystkich instytucjach finansowych z końcem roku utrzymał się na poziomie z roku poprzedniego, jeśli nie brać pod uwagę niewielkiej nadwyżki powstałej wskutek doliczenia procentów.

Ruch wkładów we wszystkich instytucjach finansowych za ostatnie pięciolecie ujmuje przytoczone zestawienie oparte na danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Miliony złotych.

Nazwa instytucji Rodzaj wkładów	1931 31.XII	1932 31.XII	1933 31.XII	1934 31.XII	1935 31.XII
Ogółem	**2 686,0**	**2 723,1**	**2 759,1**	**3 002,2**	**3 022,1**
Bank Polski [a])	**190,5**	**196,3**	**224,5**	**187,6**	**187,5**
Bank Gospodarstwa Krajowego [b]) .	**238,7**	**261,1**	**236,8**	**314,4**	**283,2**
Państwowy Bank Rolny [b]) . . .	**62,9**	**60,5**	**97,1**	**115,3**	**111,3**
Banki komunalne [c])	**62,5**	**63,8**	**73,6**	**73,9**	**77,9**
Banki akcyjne [d])	**611,7**	**527,5**	**454,5**	**475,4**	**497,1**
Oddziały zagranicznych banków akcyjnych	**55,9**	**52,6**	**54,3**	**47,8**	**46,7**
Pocztowa Kasa Oszczędności . .	**509,8**	**622,9**	**713,5**	**858,1**	**881,7**
Wkłady oszczędnościowe [e]) . . .	332,2	444,9	506,5	624,4	679,3
„ czekowe	177,6	178,0	207,0	233,7	202,4
Kasy oszczędności [f])	**603,3**	**627,9**	**614,6**	**664,7**	**675,3**
Wkłady oszczędnościowe	559,4	582,4	570,6	612,2	615,9
Salda kredytowe rach.-bieżących . .	43,9	45,5	44,0	52,5	59,4
Spółdzielnie kredytowe [g])	**346,4**	**306,5**	**286,3**	**259,8**	**255,2**
Centralna Kasa Spółek Rolniczych	**4,3**	**4,0**	**3,9**	**5,2**	**6,2**

a) Rachunki żyrowe bez rachunków kas skarbowych, urzędów celnych i Ministerstwa Skarbu. *b*) Bez lokat skarbowych. *c*) Polski Bank Komunalny w Warszawie i Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu. *d*) Do końca 1932 r. banki akcyjne i 5 największych domów bankowych, od 1. I. 1933 r. banki akcyjne i 7 największych domów bankowych, od 1. I. 1934 r. banki akcyjne i 8 największych domów bankowych od 1. I. 1935 r. banki akcyjne i 9 największych domów bankowych. *e*) W tym sumy t. zw. III waloryzacji, w dn. 31. XII. 1935 r. wysokość ich wynosiła 20,0 mil. zł. *f*) Miejskie, wojewódzka i powiatowe oraz dwie niekomunalne, bez gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych, *g*) Według Biuletynu Rady Spółdzielczej obejmującego spółdzielnie należące do związków rewizyjnych.

Poważniejsze zatem zmniejszenie stanu wkładów wykazuje jedynie grupa banków państwowych. Inne instytucje czy ich zespoły bądź nie wykazują większych zmian w stanie swego posiadania, bądź notują przyrost nieznacznie przekraczający kwotę przypadającą na skapitalizowane procenty od rachunków. Zwraca na siebie uwagę fakt wzrostu w ciągu dwóch lat ostatnich wkładów w bankach prywatnych. Bankowość prywatna, jak wiadomo, w okresie trzech lat 1931 — 1933 straciła ponad 50% posiadanych kapitałów; obecny wzrost wkładów pozwala mniemać, że okres masowej ucieczki wkładów został definitywnie zakończony i że sytuacja w bankowości prywatnej została całkowicie opanowana. Wewnętrzna jednak struktura stanu rachunków w bankowości prywatnej ulega dalszym przeobrażeniom. Zaobserwować się daje charakterystyczne zjawisko stałego kurczenia się nadal wkładów terminowych, przy dużym stosunkowo wzroście wkładów a vista. Zjawisko to potwierdza wnioski wyprowadzone w naszym poprzednim sprawozdaniu, że bankowość prywatna koncentruje w pierwszym rzędzie kapitały obrotowe przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, podczas gdy lokaty o charakterze wkładów oszczędnościowych kierują się raczej do publicznych instytucji oszczędnościowych.

Komunalne kasy oszczędności pod względem globalnej sumy uzbieranych kapitałów zajmują drugie miejsce pośród instytucji pieniężno - kredytowych, przed grupą banków prywatnych, które od roku 1933 przesunęły się na miejsce trzecie. Przyczyny, o których wyżej była mowa, nie pozostały bez wpływu na fluktuację wkładów w K. K. O. W ciągu roku dwukrotnie zauważono poważniejsze falowanie wkładów: w ciągu miesiąca maja r. ub. kasy ogółem straciły około 10 milionów zł wkładów oszczędnościowych, drugi natomiast okres przypadający na miesiące jesienne przybrał jeszcze bardziej ostre formy; odpływ wkładów w ciągu miesiąca września i października wyraża się sumą w zaokrągleniu 20 milionów złotych. Ubytek ten jednak w ostatnich miesiącach r.ub. został całkowicie zrównoważony. Ostatecznie rok ubiegły zamknęły kasy nadwyżką wkładów w wysokości zł 58.091 tys., jak to wynika z przytoczonego poniżej zestawienia [1]).

[1]) Poczynając od tego momentu dalsze nasze rozważania opierać będziemy już nie na danych Głównego Urzędu Statystycznego, lecz na własnych zestawieniach statystycznych. Ze względu na odmienne metody opracowywania zestawień, między naszą statystyką opieraną na materiale ankietowym i zestawieniach bilansowych K. K. O. a informacjami G. U. S., są pewne rozbieżności.

Tysiące zł.

Stan wkładów na książeczkach oszczędnościowych w K. K. O. Związków	w dniu 31 grudnia					W porównaniu ze stanem z r. ub.	% %
	1931	1932	1933	1934	1935		
Lwowskiego [2])	239.289	247.224	220.513	197.469	225.135	+27 666	+14,01
Warszawskiego	95.413	101.969	111.143	133 492	153.318	+19.826	+14,85
Poznańskiego	111.988	114 412	122.631	134.401	131.153	— 3.248	— 2,48
Śląskiego	75.414	79.087	83.206	106.468	120.315	+13.847	+13,01
	522.104	542.683	537.493	571.830	629.921	+58.091	+10,16
Stosunek %-wy wkładów w K. K. O. n/Związku do ogółu wkładów we wszystkich K. K. O. . . . , ...	18,28%	18,79%	20,68%	23,34%	24,34 %		

[2]) bez 2 kas niekomunalnych

Niezależnie od wkładów oszczędnościowych wzrosły również o zł 6.523 wkłady na rachunkach czekowych do sumy zł 57.355 tys., wobec 50.832 tys. zł na początku roku sprawozdawczego.

Pierwsze miejsce pod względem sumy posiadanych kapitałów zajmują nadal kasy województw południowych, które od czterech lat po raz pierwszy w roku ubiegłym notują, i to dosyć poważny, przyrost wkładów oszczędnościowych. Zrzeszone w naszym Związku komunalne kasy oszczędności w roku ubiegłym wysunęły się zdecydowanie na drugie miejsce; one też wykazują największy przyrost wkładów oszczędnościowych w stosunku do stanu z roku poprzedniego. Dzięki temu udział naszego Związku w procesie kapitalizacyjnym reprezentowanym przez wszystkie K.K.O. stale wzrasta i, jak obecnie, wynosi niemal ¼ ogółu wkładów zdeponowanych w kasach na terenie całego kraju.

Kształtowanie się ruchu wkładów w kasach n/Związku na terenie poszczególnych województw w okresie ostatniego pięciolecia przedstawia poniżej zamieszczone zestawienie (cyfry oparte na bilansach rocznych i kwartalnych K. K. O.).

Wkłady na książeczki oszczędnościowe w komunalnych kasach oszczędności województw centralnych i wschodnich

w tysiącach zł.

Województwo	31 grudnia				31.III.	30.VI.	30.IX.	31.XII.
	1931	1932	1933	1934	1935			
M. st. Warszawa . . .	47.484	51.731	55 530	68.805	77.066	78.515	76.360	78.878
Warszawskie	15.524	17.025	20.603	23.991	26.330	27.602	28.379	29.599
Łódzkie	4.694	5.808	6.763	9.686	10.142	10.550	10.391	11.176
Kieleckie	10.777	10.469	11.392	11.593	12.014	12.409	11.809	12.417
Lubelskie	6.087	5.159	5.107	5.858	5.950	5.931	5.993	6.084
Białostockie	3.817	3.609	3.608	3.876	4.021	4.044	4.039	4.133
Nowogródzkie	776	762	828	1.101	1.065	1.117	1.173	1.224
Wileńskie	4.876	5.172	4.643	4.843	5.192	5.198	5.322	5.463
Poleskie	1.049	736	836	1.304	1.401	1.334	1.429	1.520
Wołyńskie	1.326	1.498	1.833	2.435	2.700	2.625	2.576	2.824
	95.413	101.969	111.143	133.492	145.881	149.335	147.471	153.318

Jak już z powyżej przytoczonej tablicy wynika, ruch wkładów w ciągu roku sprawozdawczego nie miał jednolitej tendencji. Dwukrotne falowanie wkładów zaobserwowane na rynku dało się zauważyć i na naszym terenie. Wprawdzie w miesiącu maju było ono nieznaczne, w jesieni jednak ubytek wkładów zaznaczył się dość silnie wynosząc ponad 5 milionów złotych. Mimo to rok ubiegły zamykamy saldem 153.318 tys. zł wkładów oszczędnościowych, podczas gdy na początku zeszłego roku stan wkładów wynosił zł 133.492 tys. Roczna zatem nadwyżka wyraża się kwotą zł 19.826 tys., co w stosunku do stanu z roku poprzedniego wynosi 14.85%. Wobec tego, że kasy w roku sprawozdawczym płaciły od wkładów przeciętnie 5%, przeto reszta, czyli 9.85% stanowi efektywną nadwyżkę wpłat nad wypłatami.

W roku poprzednim przyrost wkładów wynosił 19.80%. A zatem osłabło nieco tempo kapitalizacji. Składają się na to przyczyny, o których mówiliśmy na wstępie. Nie bez wpływu pozostała również subskrypcja 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej, która niewątpliwie pochłonęła część kapitałów będących na rynku.

Zauważyć należy, że wzrost wkładów wykazują kasy wszystkich województw, przy czym na poszczególnych terenach przyrost ten wynosił:

Województwo	Przyrost bezwzględny (w tys. zł)	Przyrost procentowy
M. st. Warszawa	10.073	14,64
Warszawskie	5.608	23,38
Łódzkie	1.490	15,38
Kieleckie	824	7,11
Lubelskie	226	3,86
Białostockie	257	6,63
Nowogródzkie	123	11,18
Wileńskie	620	12,80
Poleskie	216	16,56
Wołyńskie	389	15,98
Razem . .	19.826	14,85

W cyfrach bezwzględnych największy przyrost jak zwykle wykazuje K. K. O. m. st. Warszawy. Największy natomiast przyrost stosunkowy wynoszący 23.38% stanu z roku poprzedniego notują K. K. O. województwa warszawskiego. Przodujące dotychczas pod tym względem K. K. O. wojew. łódzkiego zostały przesunięte na miejsce piąte.

Komunalne kasy oszczędności na książeczki oszczędnościowe przyjmują zarówno wkłady osób prywatnych jak też i osób publiczno - prawnych. W tej drugiej grupie na czoło wysuwają się lokalne (miejskie i powiatowe) fundusze emerytalne. Wkłady jednak osób prywatnych stanowią podstawę operacji K. K. O.; wkłady publiczne, zarówno co do sumy jak też ilości wydanych na nie książeczek, stanowią o wiele mniejszą pozycję, jak wynika z przytoczonego zestawienia.

Wkłady na książeczki oszczędnościowe wg. bilansu netto w dn. 31/XII 1935 r.

Województwo	Instytucji państw., samorz. i innych prawno-publ.		Osób fizycznych i prawno-prywatn.		Ogółem	
	ilość książeczek	suma w tys. zł	ilość książeczek	suma w tys. zł	ilość książeczek	suma w tys. zł
M. st. Warszawa	19	9.551	85.682	69.327	85.701	78.878
Warszawskie . .	216	2.118	84.530	27.481	84.746	28.599
Łódzkie	178	2.086	34.445	9.090	34.623	11.176
Kieleckie	217	2.332	37.476	10.085	37.693	12.417
Lubelskie . . .	168	1.672	35.207	4.412	35.375	6.084
Białostockie . .	85	1.223	28.415	2.910	28.500	4.133
Nowogródzkie . .	46	416	8.056	808	8.102	1.224
Wileńskie . . .	34	1.156	10.900	4.307	10.934	5.463
Poleskie	64	802	9.562	718	9.626	1.520
Wołyńskie . .	137	1.148	21.614	1.676	21.751	2.824
	1.164	22.503	355.887	130 815	357.051	153.318

Celem uniknięcia nieporozumień zaznaczyć należy, że we wkładach instytucji prawno - publicznych nie zostały uwzględnione lokaty Zakładów Ubezpieczeń Społecznych ani też żadne lokaty instytucji kredytowych.

Trzecia grupa wkładów, to wkłady na rachunkach czekowych wynoszące na ultimo roku sprawozdawczego sumę zł 29.936 tys. Łączna zatem suma wszystkich rodzajów wkładów wynosi:

Ogólna suma wkładów

w/g bilansu netto w tys. zł

Rodzaje wkładów	w dniu 31 grudnia 1931	1932	1933	1934	1935
Oszczędnościowe . .	95.413	101.969	111.143	113.765	130.815
Instytucji praw.-publ. .	5.664	4.882	4.405	19.727	22.503
Rachunki bieżące (czekowe)	13.184	12.664	14.970	25.576	29.936
	114.261	119.515	130.518	159.068	183.254

Suma zł 183.254 tys. uzbieranych przez K. K. O. lokat, jak na rozmiary naszego rynku, jest dość poważną pozycją.

Duży przyrost wkładów na rachunkach czekowych wynoszący zł 4.360 tys. (17,1% w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego) jest wyrazem dalszej ekspansji K. K. O. Z drugiej strony wywołuje potrzebę ściślejszego powiązania K. K. O. w drodze zorganizowania obrotu żyrowego. Sprawa ta jest już od dłuższego czasu przedmiotem troski i specjalnych badań Zarządu naszego Związku, który prowadzi w tej sprawie pertraktacje z Polskim Bankiem Komunalnym jako komunalnym bankiem regionalnym oraz z tego powodu, że 121 K. K. O. z terenu woj. centralnych i wschodnich jest akcjonariuszami wspomnianego Banku.

Maksymalna stopa procentowa, jaką mogły kasy płacić od różnych kategorii wkładów w ciągu roku żadnym nie uległa zmianom pozostając w granicach ustalonych rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 30 listopada 1933 r. i wydanymi na podstawie tegoż rozporządzenia zarządzeniami, a mianowicie:

	dla kas większych	dla kas posiadających niżej 500 tys. zł wkładów
I. od wkładów w walucie obiegowej:		
a) a vista	4¾	5
b) wiązanych wysokością sum podejmowanych w określonych terminach . .	5	5½
c) od wkładów terminowych ponad 1 miesiąc	5½	6½
II. od rachunków czekowych:		
a) a vista	4	5
b) terminowych z wypowiedzeniem ponad 1 miesiąc	5	5½

	dla kas większych	dla kas posiadających niżej 500 tys. zł wkładów
III. od wkładów w złotych w złocie:		
a) a vista	—	—
b) z jedno-miesięcznym wypowiedzeniem .	$3\frac{1}{2}$	4
c) z trzy-miesięcznym wypowiedzeniem .	4	$4\frac{1}{2}$
d) z sześcio-miesięczn. wypowiedzeniem .	$4\frac{1}{2}$	5

Są to, podkreślamy, maksymalne granice korzyci majątkowych, jakie kasy mogą przyznawać swoim wkładcom. W praktyce płacone przez kasy odsetki były dużo niższe. Górna granica oprocentowania wyzyskiwana była przeważnie tylko przy wkładach o dłuższych terminach wypowiedzenia (ponad 3 miesiące).

Z ogólnej nadwyżki wkładów w wysokości zł 24.186 tys. tylko 34% zostało obróconych na akcję kredytową. Większość nadwyżki została przeznaczona na wzmocnienie rezerw płynności bądź w formie lokat w centralnych instytucjach kredytowych, bądź w papierach wartościowych. Akcja kredytowa wobec trudności płatniczych i obniżenia się moralności płatniczej dłużników wymaga w dobie obecnej dużej przezorności. Wobec zawodnej często wartości napozór najbardziej realnych zabezpieczeń w działalności kredytowej na czoło wysuwa się postulat moralnej oceny petenta. Niewątpliwie kasy jako instytucje związane z ograniczonym terenem (miastem czy powiatem) mają tu poniekąd ułatwione zadanie, to też w zakresie zasilenia rynku nowymi kredytami przejawiają one większą niż inne instytucje aktywność. Rozmiary akcji kredytowej w porównaniu ze stanem roku poprzedniego przedstawiają się, jak następuje:

Udzielone kredyty (w tys. zł).

Województwo	31.XII.34	31.XII.35	w porównaniu ze stanem z r. ub.		Protesty	Stosunek protestów do sumy pożyczek
			więcej	mniej		
M. st. Warszawa	51.096	57.247	6.151		206	0,36
Warszawskie . .	26.918	28.925	2.007		1.552	5,37
Łódzkie	10.495	11.631	1.136		581	5,00
Kieleckie . . .	16.983	16.982		1	2.682	15,79
Lubelskie . . .	11.666	11.484		182	2.443	21,27
Białostockie . .	8.137	8.210	73		1.146	13,96
Nowogródzkie .	3.795	3.747		48	579	15,45
Wileńskie . . .	6.939	6.631		308	1.156	17,43
Poleskie	3.600	2.860		740	666	23,29
Wołyńskie . .	6.513	6.288		225	775	12,33
Ogółem .	146.142	154.005	9.367	1.504	11.786	7,65

Ogółem zatem stan udzielonych kredytów wzrósł o sumę zł 7.863, przy czym wzrost ten przypada na m. Warszawę i trzy województwa. Im dalej na wschód, tym więcej obserwujemy kurczenie się akcji kredytowej.

Jeśli chodzi o poszczególne rachunki, to zwraca na siebie uwagę duży spadek protestów wynoszący 4.819 tys. zł. Zjawisko to tłumaczy się z jednej strony postępami akcji konwersyjnej, z drugiej zaś tym, że przy obecnym nader ostrożnym kwalifikowaniu pożyczkobiorców rzadkie są naogół wypadki oddawania nowo przyjętych weksli do protestu. To też stosunek weksli protestowanych do ogółu akcji kredytowej stale maleje: o ile w r. 1934 wynosił jeszcze 11.4%, o tyle obecnie zmalał do 7.65%.

Zmalał również o zł 1.880 tys. portfel weksli zdyskontowanych w związku z kurczeniem się obrotów handlowych na kredyt, a co za tym idzie — brakiem na rynku odpowiedniego materiału wekslowego. Rozwój kredytu hipotecznego na terenie naszego działania, jak wiadomo, natrafia na poważne przeszkody wobec braku wywołanych hipotek dla większości gospodarstw rolnych, a z drugiej strony spowodowany jest wstrzemięźliwością kas w angażowaniu się w operacje o charakterze dłużejterminowym. Z tego też względu pożyczki hipoteczne wzrosły tylko o pół miliona złotych (dokładnie o 538 tys. zł), podczas gdy pożyczki wekslowe wykazują wzrost o zł 4.413 tys. Liczyć się należy, że wobec wspomnianych przez nas przyczyn supremacja kredytu osobistego nad kredytem zabezpieczonym rzeczowo będzie jeszcze na długo chrakterystyczną cechą bilansów K. K. O. należących do n/Związku.

Akcja konwersji zobowiązań rolniczych posunęła się poważnie naprzód. Saldo układów konwersyjnych wzrosło w ciągu roku o sumę zł 9.844 tys. stanowiąc na ultimo miesiąca grudnia kwotę zł 15.782 tys. Konwersja jednak zobowiązań rolniczych nie wpłynęła poważniej na upłynnienie aktywów kas, a to wobec trudności w uplasowaniu akceptów Banku Akceptacyjnego, o czym jeszcze będzie mowa. Przy sumie złotych 15.782 tys. zawartych układów konwersyjnych kasy zdołały uplasować w formie dyskonta na złotych 5.517 tys. akceptów Banku Akceptacyjnego, co stanowi zaledwie 34.9% sumy ogółu zawartych układów konwersyjnych.

Zauważyć należy, że jeśli chodzi o przydział kredytu akceptacyjnego dla K. K. O., to na podstawie zestawień przytoczonych w sprawozdaniu Banku Akceptacyjnego za rok 1935 widzimy, że stosunek przyznanego przez Bank Akceptacyjny kredytu akceptacyjnego dla poszczególnych grup instytucji do sumy układów konwersyjnych przez te instytucje zawartych jest następujący: dla banków państwowych — 91.7%, dla banków prywatnych — 85.2%, zaś dla kas oszczędności stanowi zaledwie 58.3%. Jest to stosunek najniższy; wyższy stosunek mają nawet spółdzielnie czy centrale finansowe i gospodarcze. Podobnie przedstawia się sprawa z kredytem akceptacyjnym wykorzystanym; kasy oszczędności wykazują najniższy stopień wykorzystania tych kredytów.

Pod względem płynności skład bilansów K. K. O. uległ poprawie.

Rezerwy płynne (gotówka i lokaty w bankach, bez wolnego redyskonta) w ciągu roku wzrosły o zł 2.880 tys. do sumy zł 31.410 i stanowią przeciętnie ponad 11% wszystkich posiadanych przez kasy wkładów (oszczędnościowych, czekowych i na rachunkach otw. kredytu). Dochodzą do tego rezerwy w postaci

redyskonta, z którego kasy w coraz mniejszym stopniu korzystają. O ile pod koniec 1934 r. stan wykorzystanych kredytów redyskontowych wynosił zł 7.915 tys., to obecnie wynosi zaledwie zł 6.299 tys., a więc mniej o zł 1.616 tys. Do rezerw płynnych można również zaliczyć portfel papierów wartościowych, który w ciągu roku wzrósł o złotych 12.075 tys. do sumy zł 33.674 tys. Wzrost ten przypada w dużej mierze na 6% Pożyczkę Narodową oraz 3% Premiową Pożyczkę Inwestycyjną. Jak wskazują wyniki rozpisanej przez nas ankiety, zrzeszone w n/Związku kasy miały pod koniec roku w swym portfelu obligacji Pożyczki Narodowej na sumę zł 4.564 tys., w czym przejęte za dług — zł 1.420 tys. oraz przejęte z tytułu nie wykupionego zastawu — zł 2.130 tys. Poza tym przyjęły kasy w zastaw tychże obligacji na sumę zł 4.569. Razem przeto w portfelach kas bądź tytułem własności, bądź tytułem zastawu znajdowało się obligacji wspomnianej pożyczki na kwotę zł 9.133 tysięcy.

Z innych pozycji aktywnych należy wymienić nieruchomości figurujące w bilansie w kwocie złotych 7.609 tys. (o zł 1.447 tys. więcej) obejmującej zarówno nieruchomości nabyte dla własnego użytku kas jak też nabyte w drodze realizacji przymusowej pretensji K. K. O.

Saldo odsetek zaległych zmalało w ciągu roku o zł 315 tys. do kwoty zł 1.978 tys. Na zmniejszenie tej pozycji wpłynęło w dużej mierze ustawowe obniżenie o 2 punkty odsetek prawnych na skutek dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia r. ub.

Stan kredytów uzyskanych przez kasy zmniejszył się w ciągu roku o zł 2.570 tys. do kwoty zł 18.766 tys. Lwią część tej kwoty, bo zł 14.906 tys. stanowią kredyty Państwowego Banku Rolnego. Stan kredytów uzyskanych przez kasy z roku na rok się kurczy; posiadane przez kasy z tego źródła środki stanowią już znikomy procent w stosunku do udzielonych przez kasy kredytów. Stały wzrost wkładów każe się spodziewać, że kasy zgodnie ze swymi założeniami działalność kredytową opierać będą wyłącznie o kapitały własne i wkładowe. W roku ubiegłym kasy korzystały z jednego tylko nowego kredytu, którym był kredyt zaliczkowy dla rolnictwa administrowany przez Państwowy Bank Rolny.

Rentowność kas w roku ubiegłym kształtowała się niepomyślnie. Z pośród 131 kas 83 zamknęły swe bilanse zyskiem na ogólną sumę zł 566 tys., z czego 383 tys. zł przypada na K. K. O. m. st. Warszawy. Straty natomiast wykazało 48 K. K. O. na łączną sumę zł 3.296 tys., które łącznie z niepokrytymi jeszcze stratami z lat poprzednich w wysokości zł 1.557 tys. stanowią razem kwotę zł 4.853 tys. Jest przy tym rzeczą znamienną, że straty te są wyższe aniżeli odpisy dokonane przez wszystkie K. K. O. na wątpliwych dłużnikach wynoszące w/g zbiorowego rachunku strat i zysków kwotę zł 3.196 tys. Wynika zatem, że w wykazanych przez kasy stratach mieszczą się również i straty gospodarcze.

Na rentowności kas poważnie zaciążyło wspomniane przez nas ustawowe obniżenie o 2 punkty procentów prawnych. Dzięki nadaniu ustawie mocy wstecznej na wykazanych już w bilansach K. K. O. odsetkach zaległych odpisy z tego tytułu dochodzą do sumy pół miliona złotych.

Jeśli chodzi o horoskopy na przyszłość co do rentowności kas, to trzeba przyznać, że są one mało pomyślne. Konwersja zobowiązań rolniczych oraz zobowiązań związków samorządowych niewątpliwie wpłynie zdecydowanie na obniżenie się już i tak niedostatecznej dochodowości K. K. O. Licząc się poważnie z możliwościami trudności z tego tytułu dla niektórych K. K. O. — Zarząd podejmuje inicjatywę zorganizowania funduszu wzajemnej pomocy dla K. K. O. niezależnie od Funduszu Gwarancyjnego.

Sieć K. K. O. na terenie województw centralnych i wschodnich w ciągu roku uległa następującym zmianom. Zlikwidowano jedną placówkę, mianowicie K. K. O. m. Brześcia w Brześciu Kuj. Poza tym przeszła w stan likwidacji z mocy zarządzenia władz nadzorczych K. K. O. m. Ciechocinka. W stanie faktycznej likwidacji znajduje się również K. K. O. m. Kowla i m. Łucka. Otwarto natomiast w ciągu roku pięć oddziałów, a mianowicie: w Brześciu Kuj. przez K. K. O. pow. Włocławskiego, w Ciechocinku — przez K. K. O. pow. Nieszawskiego, w Górze Kalwarii — przez K. K. O. pow. Grójeckiego, w Bełchatowie — przez K. K. O. pow. Piotrkowskiego oraz w Łodzi — przez K. K. O. m. Łodzi. W wyniku zaszłych zmian sieć K. K. O. na terenie województw centralnych i wschodnich reprezentowana jest przez 157 placówek, a mianowicie przez 131 kas (w czym 14 miejskich i 2 zorganizowane przez związki międzykomunalne), 25 oddziałów i 1 zakład zastawniczy.

Tendencją Zarządu było dążenie do likwidowania kas słabszych miast niewydzielonych z powiatów i otwierania w tych miejscowościach oddziałów silniejszych kas powiatowych.

Powstawanie nowych kas i zakładów zastawniczych czy też łączenie się kas w formie związków międzykomunalnych w roku sprawozdawczym nie miało miejsca, a to z powodu braku przepisów wykonawczych i statutów wzorowych. Brak tych przepisów szczególnie utrudniał rozszerzenie działalności kredytowej w formie pożyczek pod zastaw przedmiotów wartościowych. Brak tych możliwości odczuwają szczególnie K. K. O. większych ośrodków, jak m. Łódź, Częstochowa, Białystok, Lublin i inne.

B. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU ZWIĄZKU.

I. Zarząd i Biuro Związku.

Rada Związku na swym poprzednim zebraniu w dniu 7 marca 1935 r. powołała na Prezesa Związku p. M. Szczepkowskiego, na członków zaś Zarządu wybrała pp.: Chudzyńskiego, Dunin-Markiewicza, Modzelewskiego, Mystkowskiego, Puławskiego i Rozieckiego. Poza tym z mocy statutu w skład Zarządu z tytułu zajmowanego stanowiska wchodzi Dyrektor Związku p. J. Rożkowski oraz reprezentant Polskiego Banku Komunalnego, którym jest p. Prezes J. Zdanowski. W ciągu roku nadto Zarząd, w oparciu o prze-

pisy dotychczas obowiązującego statutu, dokooptował do swego kolegium pp. A. Ulrycha, dotychczasowego członka Zarządu z wyboru i B. Chomicza. Na zastępcę zaś Prezesa Związku na konstytucyjnym posiedzeniu Zarządu powołano ponownie p. Rozieckiego.

Zarząd odbył 7 posiedzeń, na których decydował wszystkie sprawy bieżące podległe jego kompetencji, a nie zastrzeżone innym organom Związku.

Zebrania Zarządu zaszczycali swą obecnością delegaci władz nadzorczych: Ministerstwa Skarbu i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

O ważniejszych uchwałach Zarządu zrzeszone kasy były informowane, jak i dotychczas, bądź w drodze okólników czy też pism okólnych lub wreszcie w drodze komunikatów w organie prasowym n/Związku — czasopiśmie „Oszczędność".

Nadto członkowie Zarządu będący honorowymi inspektorami Związku dokonywali rewizji i wizytacji kas, a niekiedy wyjeżdżali na teren w sprawach specjalnych.

Delegaci Zarządu Związku brali czynny udział w zebraniach Rady Związku Związków K. K. O., w zebraniach Zarządu Samorządowego Instytutu Wydawniczego oraz w zebraniach Komitetu Redakcyjnego „Gazetki Oszczędnościowej".

Wobec rozszerzenia się zadań i pracy Związku Zarząd w dniu 7 marca zdecydował utworzenie etatu zastępcy dyrektora Związku, które to stanowisko powierzono w dniu 1 kwietnia 1935 r. p. K. Kohlmannowi, dotychczasowemu inspektorowi Związku. Też same przyczyny, zwłaszcza obowiązki wynikające z poruczonego Związkowi zakresu działania, skłoniły Związek do zmiany lokalu biura Związku na bardziej obszerny i dostosowany do obecnych jego potrzeb.

Postanowienia te spowodowały oczywiście powiększenie pozycji wydatków personalnych oraz pojawienie się pozycji nieprzewidzianej — czynszu za lokal, opał i światło, które dotąd Polski Bank Komunalny dawał gratis.

Praca Zarządu i Biura Związku w roku 1935 odbywała się w wyjątkowo trudnych warunkach. Wpłynął na to przede wszystkim brak przepisów wykonawczych do nowego prawa o K. K. O., wskutek czego wytwarzało się szereg sytuacji nader skomplikowanych, celem rozwiązania których musieliśmy w każdym poszczególnym wypadku wyjednywać autorytatywne wyjaśnienia władz nadzorczych. Na normalny bieg pracy biura Związku nie mogły pozostać bez wpływu trudności finansowe niektórych K. K. O. i to często działających poza naszym zasięgiem terytorialnym. Uczynienie jednolitego aparatu z autonomicznych placówek lokalnych wyposażonych w jednolitą nazwę K. K. O. ma niewątpliwie duże atuty propagandowe: klient jednej placówki lokalnej chętnie wchodzi w stosunki z drugą placówką mającą te same zadania i noszącą tę samą nazwę. Tkwi jednak w tym i poważne niebezpieczeństwo polegające na tym, że trudności jednej placówki biją rykoszetem w cały aparat K. K. O.

II. Zakres poruczony działalności Związku.

Pracę Związku musimy podzielić na dwa działy: własny i poruczony. Według dawnego prawa o K. K. O. władzą nadzorczą nad kasami był Minister Spraw Wewnętrznych działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu, zaś rozporządzenie wykonawcze do dawnego prawa wprowadziło pośrednie ogniwo nadzoru w osobie wojewody. Obecnie obowiązujące prawo o K. K. O. punkt ciężkości nadzoru przesunęło do resortu Ministerstwa Skarbu. Praktyka wykazała konieczność ogniwa pośredniczącego między kasami a Ministerstwem. Tymi ogniwami są Związki K .K. O., które dotychczas faktycznie, a od dnia 22 lipca 1936.[3]) formalnie stały się władzą nadzorczą pierwszej instancji. Z ważniejszych czynności poruczonych wyraźnie n/Związkowi w roku ubiegłym były: a) sprawy personalne, b) sprawy związane z niektórymi zagadnieniami polityki kredytowej i lokacyjnej K. K. O. oraz c) kontrola nad wysokością płaconych przez kasy odsetek.

Sprawy personalne zostały przekazane Związkowi reskryptem Ministra Skarbu z dn. 13 czerwca 1935 r. W myśl tegoż reskryptu, do czasu wydania przepisów wykonawczych do nowego prawa o K. K. O. Związek nasz uzyskał uprawnienia do wyrażania zgody na objęcie urzędowania przez nowoobranych członków dyrekcji (zarządu) K. K. O. [4]). Potwierdza raz jeszcze Ministerstwo Skarbu dyspozycje Związku dotyczące procedury obsadzania stanowisk kierowniczych w kasach, a mianowicie uznaje Ministerstwo za obowiązującą zasadniczo procedurę konkursu, z tym że wybór ostateczny kandydata winno poprzedzać uzyskanie pozytywnej opinii Związku o kwalifikacjach petenta, a to zgodnie z art. 10 nowego prawa o K. K. O. Dzięki wspomnianemu reskryptowi Związek w roku ubiegłym miał możliwości prowadzenia racjonalnej polityki personalnej. Stosowana procedura konkursu w zakresie obsadzania stanowisk kierowniczych przy udziale naszego Związku pozwala na wyszukanie sił bardziej wykwalifikowanych, dostatecznie do tego rodzaju pracy przygotowanych. Dodać wypada, że celem należytego uporządkowania spraw personalnych Związek wydał specjalny kwestionariusz dla członków dyrekcji K .K. O. zalecając kasom zastosowanie takiego kwestionariusza również względem pozostałego personelu kas. Kwestionariusz ten został zaaprobowany przez Ministerstwo Skarbu reskryptem z dn. 9 kwietnia 1935 r.

Obowiązek kwalifikowania kandydatów na członków dyrekcji, a następnie wyrażanie zgody przez obranych na objęcie urzędowania spowodował konieczność zorganizowania specjalnego referatu personalnego.

W zakresie polityki kredytowej i lokacyjnej Ministerstwo Skarbu wydało dwa okólniki: pierwszy z dn. 13 czerwca r. ub. w przedmiocie przedkładania przez kasy Związkowi półrocznych planów lokat, drugi z dn. 27 listopada w przedmiocie udzielenia Związkowi uprawnień na wyrażanie zgody na zaciąganie

---

3) Data wejścia w życie rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 8 lipca 1936 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o związkach K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr. 56, poz. 410).

4) Z mocy § 4 cytowanego rozporządzenia z dn. 8 lipca 1936 r. zatwierdzanie wyborów dyrektorów zarządzających K. K. O. należy do Związków Kas Oszczędności.

przez kasy kredytów celowych oraz pożyczek upłynniających pod zastaw papierów procentowych własnych [5]).

Sprawa rozprowadzania przez kasy nowych kredytów celowych z funduszów centralnych instytucji kredytowych była przedmiotem częstych rozważań Zarządu Związku. Zarząd biorąc pod uwagę straty poniesione już przez kasy na tego rodzaju operacjach, o czym jeszcze będzie mowa, zajął stanowisko zgodne z wypowiedzianymi przez ostatni Kongres K. K. O. województw centralnych i wschodnich postulatami. Uważał Zarząd, że kasy swą działalność kredytową powinny opierać w zasadzie o kapitały własne i wkładowe. Z kredytów w centralnych instytucjach finansowych mogą kasy korzystać tylko jako z kredytów upłynniających w formie redyskonta weksli czy zastawu papierów wartościowych własnych i tylko wtedy, gdy zachodzi potrzeba mobilizacji większej sumy środków na wypłatę wkładów oszczędnościowych. Rozprowadzania kredytów celowych z funduszów banków państwowych czy komunalnych mogą kasy podejmować się w charakterze zastępstw tychże instytucji za wynagrodzeniem pokrywającym własne koszty rozprowadzania kredytów i wyłącznie na ryzyko i rachunek instytucji centralnej.

Trzecia poruczona nam funkcja, to kontrola odsetek płaconych przez kasy od wkładów i innych lokat pieniężnych. Wykonujemy ją w drodze sprawdzania nadsyłanych nam przez kasy kwartalnie wykazów stopy płaconych odsetek oraz przy okazji przeprowadzania w kasach rewizji czy wizytacji. Uważamy przy tym, że zagadnienie stopy procentowej czynnej i biernej jest jednym właściwie zagadnieniem. Dlatego też zwróciliśmy się do Ministerstwa Skarbu z wnioskiem o powierzenie nam również kontroli nad wysokością odsetek pobieranych przez kasy od czynności kredytowych dotychczas sprawowanej przez izby skarbowe. Sprawa ta, mamy uzasadnioną nadzieję, zostanie po naszej myśli rozstrzygnięta przy okazji najbliższej zmiany rozporządzenia o wysokości najwyższych korzyści majątkowych pobieranych przez instytucje kredytowe. Życzylibyśmy sobie, aby ze względów zrozumiałych władze skarbowe niższych instancji nie miały ingerencji w K. K. O. Dotyczy to zwłaszcza zbierania informacji podatkowych w kasach przez urzędy skarbowe z mocy art. 60 ordynacji podatkowej. To też zwracaliśmy się do Ministerstwa Skarbu kilkakrotnie przedkładając, że przeprowadzanie wywiadu podatkowego w K. K. O. utrudnia akcję propagandową kas, a nie daje natomiast władzom skarbowym dostatecznego materiału informacyjnego. Niestety, ostatnia nowela do ordynacji podatkowej w niczym stanu tego nie zmieniła.

III. Obrona i popieranie interesów K. K. O.

Własny zakres obowiązków i prac Związku poza pracami rewizyjnymi obejmuje wszystko to, co ogólnie możnaby nazwać troską o interesy i rozwój K. K. O. Pracy na tym odcinku mieliśmy bardzo wiele. Lata ostatnie przyniosły cały szereg ustaw wyjątkowych mających na celu złagodzenie skutków okresu kryzysowego, między innymi w drodze ulżenia położeniu dłużnika w stosunku do wierzyciela. Musiał Związek przeto w miarę możności pilnie czuwać, aby w akcji tej nie były zbytnio na szwank narażone interesy K. K. O.

W ciągu całego ubiegłego roku zauważyliśmy, że niektóre samorządy, opierając się na przepisach dekretu z dn. 24 października 1934 r. o uporządkowaniu finansów i gospodarki związków samorządowych, jednostronną decyzją bez wyczekania na orzeczenie Centralnej Komisji Oszczędnościowo-Oddłużeniowej obniżały sobie oprocentowanie i raty amortyzacyjne od długów swych zaciągniętych w K. K. O. Takie jednostronne decydowanie przez dłużnika o jego własnej sprawie uważaliśmy za niewłaściwe, to też w tej kwestii odnieśliśmy się do władz nadzorczych. Oczywiście zdajemy sobie sprawę z sytuacji finansowej związków samorządowych, a uporządkowanie ich zobowiązań, między innymi i wobec K.K.O., wydaje się nam nieodzowną koniecznością. Nie można jednak przy tym zapominać, że kasa i związek samorządowy to jeden właściwie podmiot gospodarczy. Przyznane samorządom ulgi odnośnie ich zobowiązań wobec K. K. O. nie mogą iść tak daleko, by wskutek zastosowania ich kasa została na straty narażona, które samorząd jako poręczyciel ustawowy kasy musiałby pokrywać. Zmieniłby się zatem tylko tytuł świadczeń samorządu na rzecz kasy bez realnej korzyści dla dłużnika, ze szkodą zaś dla kasy, która przez wykazywanie strat bilansowych będzie miała skrępowaną swobodę ruchów, zwłaszcza w akcji propagandowej.

Uważał dalej Zarząd, że odrębnie należy traktować wypadki, gdzie kasa występowała tylko w charakterze pośrednika przy kredytowaniu samorządu. Wprawdzie art. 4 wspomnianego rozporządzenia przewiduje, że w wypadku udzielenia związkowi samorządowemu kredytu pochodzącego z lokaty instytucji ubezpieczeniowych czy finansowych instytucje te winny przejąć wierzytelności kas zwalniając kasy z obliga. Praktycznie norma ta w roku sprawozdawczym nie miała zastosowania wobec braku przepisów wykonawczych. Byłoby wielce pożądane, aby wspomniany artykuł miał zastosowanie nie tylko do tych wypadków, gdy udzielona kasie lokata wyraźnie przeznaczona była na udzielenie samorządowi kredytu, lecz zarazem i do tych, gdzie z okoliczności faktycznych wynika, że środki pochodzące z funduszów instytucji finansowych czy ubezpieczeniowych zostały przez samorząd zużyte [6]).

Trzecia wreszcie sprawa wiążąca się z zagadnieniem konwersji zobowiązań samorządowych, to kwestia zabezpieczenia kasom minimum płynności. W pewnym stopniu zagadnienie to mogłoby być rozwiązane w drodze konwersji będących w mowie zobowiązań na obligacje opatrzone gwarancją Skarbu

---

5) W myśl p. 4 cytowanego rozporządzenia z 8 lipca 1936 r. Związek uzyskał formalne uprawnienie udzielania kasom zezwoleń na zaciąganie przez K. K. O. pożyczek krótkoterminowych.

6) Sprawę tę obecnie reguluje rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 26 czerwca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 381).

Państwa, jak to przewiduje dekret o oddłużeniu samorządów. Walor taki możnaby było w razie konieczności ewentualnie sprzedać czy zastawić i tą drogą w razie potrzeby uzyskać środki na wypłatę wkładów. Z tego też względu na odbytej w dniu 17 grudnia r. ub. audiencji u Pana Ministra Skarbu delegacja Związku Związków K. K. O., w skład której wchodzili również przedstawiciele naszego Związku, podkreśliła konieczność co rychlejszego udzielenia przez Skarb Państwa gwarancji dla tych obligacji. Dodać przy tym należy, że postulaty wysunięte na wspomnianej audiencji zostały następnie sprecyzowane w specjalnym memoriale Związku Związków K. K. O., streszczenie którego w piśmie okólnym podaliśmy do wiadomości zrzeszonych kas.

Drugie w ciągu całego roku aktualne zagadnienie, to sprawa konwersji zobowiązań rolniczych. Jak z przytoczonych na wstępie cyfr wynika, kasy ustosunkowały się do tego zagadnienia rzeczowo i pozytywnie, aczkolwiek w akcji konwersyjnej napotykają nadal na poważne trudności. Jedną z tych trudności — to niemożność dostarczenia przez dłużnika odpowiednich zabezpieczeń. Art. 108 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych, przewidujący możność uproszczonego ustanowienia zabezpieczenia rzeczowego na nieruchomościach włościańskich nie posiadających własnej hipoteki, dotychczas nie doczekał się przepisów wykonawczych. Wydanie tych przepisów niezmiernie ułatwiłoby sytuację, zwłaszcza wobec tego że dłużnik konwertujący swe zobowiązania ma trudności w uzyskaniu poręczycieli. Drugie źródło trudności w postępach akcji konwersyjnej tkwiło w niewłaściwym ustosunkowaniu się do tego zagadnienia sfer najbardziej zainteresowanych, t. zn. rolników. Okres kryzysu gospodarczego spowodował znaczne obniżenie moralności płatniczej. Przyznawane z roku na rok coraz poważniejsze ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych wytworzyły psychozę kompletnej obojętności i wyczekiwania. Niestety nie ma środka na przełamanie tej psychozy wobec niemożności przymusowego egzekwowania. Składane przez kasy Komitetowi Konwersyjnemu wnioski o uznanie winy dłużników w niedojściu do skutku układu konwersyjnego były z reguły zwracane wnioskodawcy bez merytorycznego rozpatrzenia. A sądzimy, że umożliwienie w pewnych warunkach egzekucji miałoby duże znaczenie profilaktyczne. Dodać należy, że wobec wprowadzonego z końcem roku zawieszenia wymagalności długów rolniczych dłużnicy nie regulują nawet odsetek od skonwertowanych należności. Egzekucja zaś rat odsetkowych jako zbyt kosztowna w stosunku do egzekwowanych kwot nie miałaby gospodarczego sensu.

Trzecie zagadnienie, któremu Zarząd i Biuro Związku wiele poświęcało czasu i pracy, to zagadnienie kredytów rozprowadzonych przez kasy w latach poprzednich z funduszów Państwowego Banku Rolnego. Według rozpisanej przez nas ankiety w dniu 31 grudnia, ub. winne były kasy Bankowi Rolnemu z różnych kredytów sumę zł 14.906 tys. U dłużników natomiast z tytułu rozprowadzonych funduszów Państwowego Banku Rolnego miały kasy wierzytelności na kwotę zł 20.876 tys. Z tego zatem wynika, że kasy ze swoich funduszów zapłaciły już Państwowemu Bankowi Rolnemu kwotę zł 5.970 tys. Wykazuje dalej ankieta, że z tytułu operacji z Państwowym Bankiem Rolnym kasy już odpisały na wątpliwych dłużnikach sumę zł 2.021 tys., a pozostaje jeszcze do odpisania zł 2.982 tys. Razem przeto należności stracone wynoszą zł 5.003 tys. (wyraźnie: pięć milionów i trzy tysiące). Jest to kwota równa połowie wartości kapitałów własnych wszystkich Kas powiatowych naszego terenu. Jest rzeczą wykluczoną, by kasy mogły wytrzymać tak wielkie obciążenia. Niemożliwą jest również rzeczą przerzucić te straty na samorządy, zwłaszcza w tym czasie, gdy niemal wszystkie związki samorządowe, w szczególności powiatowe, wskutek obniżki podatków samorządowych zabiegają o redukcję swych zobowiązań w drodze postępowania przed Centralną Komisją Oszczędnościowo - Oddłużeniową. W tych warunkach nie ma innego wyjścia, jak tylko przejęcie tych strat w pewnych wypadkach choćby tylko częściowo przez Państwowy Bank Rolny. Utrzymywanie dotychczasowego stanu utrudnia tylko proces sanacji K. K. O. bez żadnych realnych korzyści. Docenia to widocznie i Państwowy Bank Rolny przejmując na siebie częściowo, a niekiedy i całkowicie niektóre rodzaje uciążliwych kredytów, jak parcelacyjne, osadnicze, rejestrowe i t. p.

Wobec konwersji zobowiązań rolniczych i samorządowych w K. K. O. Zarząd wiele troski poświęcał zagadnieniu płynności. W trosce tej Zarząd kilkakrotnie zwracał się do władz nadzorczych w sprawie zwiększenia możliwości dyskonta akceptów Banku Akceptacyjnego. Pomijając już to, że niektóre instytucje kredytowe liczą przy dyskoncie trat Banku Akceptacyjnego stopę wyższą od przewidzianej odpowiednimi instrukcjami, dyskonto wspomnianych akceptów jest często tak uwarunkowane, że praktyczne możliwości ich uplasowania sprowadzają się do minimum.

W trosce o płynność K. K. O. zabiegaliśmy usilnie o niewycofywanie z K. K. O. lokat zdeponowanych przez Zakłady Ubezpieczeń Społecznych. Na skutek kilkakrotnych interwencji uzyskaliśmy zapewnienie, że Zakłady Ubezpieczeń Społecznych do wycofywania funduszów kas będą przystępować z dużą ostrożnością i wstrzemięźliwością. Jako realny rezultat naszych zabiegów zanotować należy uzyskane zezwolenie na spłatę zobowiązań wobec Zakł. Ubezp. Społ. obligacjami Pożyczki Narodowej, względnie w pewnych wypadkach nawet akceptami Banku Akceptacyjnego. Pozostaje jeszcze z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych nieuzgodniona kwestia oprocentowania. Jak wiadomo, Zakłady często dają dyspozycje liczenia im od zdeponowanych lokat odsetek wyższych od dozwolonych przez Ministra Skarbu. W sprawie tej również odnieśliśmy się do władz nadzorczych.

Nie bez znaczenia dla płynności K. K. O. jest zapewnienie im dopływu nowych o charakterze dłużej terminowym funduszów. Chodzi tu o równouprawnienie faktyczne K. K. O. w zakresie przyjmowania depozytów sądowych, funduszów sierocych, fundacyjnych i t. p. Sprawę tę poruszyliśmy na wspomnianej już audiencji u Ministra Skarbu.

Wreszcie, jeśli chodzi o zabezpieczenie płynności kas, ma w tym względzie kolosalne znaczenie posia-

danie przez Kasy wolnego kredytu redyskontowego w instytucjach centralnych. Godzi się jednak tu zauważyć, że banki państwowe, o ile chodzi o rozprowadzanie kredytów celowych, wykazują dużo więcej liberalizmu, niż w tych wypadkach, gdy zachodzi potrzeba uzyskania przez kasy kredytu upłynniającego na wypłatę wkładów. Nie można również pominąć milczeniem statystyki podawców weksli przytoczonej w oficjalnym sprawozdaniu Banku Polskiego za rok 1935. Według przytoczonego tam zestawienia Bank Polski na ultimo roku ubiegłego posiadał w swym portfelu weksli zdyskontowanych przez banki na kwotę zł 531,5 mil., podczas gdy wykorzystane w tym czasie redyskonto przez K. K. O. wynosiło zaledwie zł 17,6 mil. Kasy zatem mają wykorzystanego kredytu na sumę równą jednej trzydziestej kwoty wykorzystanej przez banki. Pod względem wykorzystania kredytów redyskontowych w Banku Polskim kasy stoją na piątym miejscu za grupami: przemysłu, spółdzielczości i handlu, wyprzedzając tylko jedyne rolnictwo.

Na terenie Banku Polskiego Związek interweniował kilkakrotnie w sprawach zastępstw Banku do inkasowania weksli. Jak z zamieszczonego w sprawozdaniu Banku Polskiego wykazu placówek inkasowych wynika, w szeregu miejscowości, w których K. K. O. działają najzupełniej poprawnie i które w zupełności zasługują na to, by być wciągnięte na listę korespondentów inkasowych Banku, tam zastępstwo Banku do inkasowania weksli ma urząd pocztowy. Jeżeli się ubiegamy o zastępstwa Banku Polskiego, to bynajmniej nie w celu osiągnięcia z tego tytułu poważniejszych zysków materialnych. Chodzi tu o to, że posiadanie przez kasę zastępstwa podnosi jej autorytet na rynku lokalnym, przez to ułatwia jej pracę nad propagowaniem kapitalizacji. Z drugiej strony prowadzenie agend zastępstwa przez kasę, a nie przez urząd pocztowy leży w interesie ludności miejscowej. Klient woli zawsze zapłacić weksel w instytucji, z którą jest finansowo związany i w której często posiada swe własne fundusze.

W roku ubiegłym Zarząd zwracał specjalną uwagę na słabsze finansowo kasy. Trudności finansowe niektórych kas uniemożliwiały im utrzymanie odpowiedniego kierownictwa. Pragnąc tym kasom przyjść z pomocą Związek zaofiarował w kilku wypadkach pokrywanie części uposażenia kierownictwa, byleby tylko kasa mogła być fachowo prowadzona.

Poza tymi pracami Zarząd jak i w latach poprzednich bronił K. K. O. przed zarzutami pojawiającymi się w prasie, podejmował się na życzenie kas interwencji bądź u władz nadzorczych, bądź w centralnych instytucjach finansowych, trudnił się pośrednictwem w zapewnieniu kasom należytej obrony w procesach sądowych i t. d.

IV. Współpraca z władzami nadzorczymi i pozostałymi Związkami K. K. O.

Prace swe Zarząd prowadził w ścisłym porozumieniu z władzami nadzorczymi. Przedstawiciele władz nadzorczych, jak już zaznaczono, są stale obecni na posiedzeniach Zarządu biorąc żywy udział w jego obradach. Niezależnie od tego informujemy władze nadzorcze o wszystkich naszych poczynaniach oraz ważniejszych wydarzeniach na terenie K. K. O. Godzi się podkreślić, że obecnie Ministerstwo Skarbu względnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych we wszystkich wypadkach dotyczących K. K. O. województw centralnych i wschodnich przed podjęciem ważniejszych decyzji przedkładają nam akta do zbadania i zaopiniowania. I z przyjemnością prawdziwą przychodzi nam stwierdzić, że nie zanotowaliśmy wypadku, by decyzja władz nadzorczych w odniesieniu do K. K. O. zrzeszonych w n/Związku zapadła wbrew opinii Związku.

Mile również układa się współpraca z urzędami wojewódzkimi. Aczkolwiek wojewodowie przestali sprawować nadzór nad kasami, to jednak uważamy za pożądany i konieczny z nimi kontakt i współdziałanie jako z władzą nadzorczą nad związkami samorządowymi. Na podkreślenie zasługuje, że tam gdzie bardziej była zharmonizowana praca Związku z urzędami wojewódzkimi, tam obecnie kasy najsprawniej działają.

W wystąpieniach naszych na zewnątrz w sprawach dotyczących ogółu K. K. O., a nie tylko przez nas reprezentowanych, działaliśmy wspólnie z pozostałymi Związkami przez Związek Związków K. K. O. A nawet wtedy, gdy występowaliśmy w imieniu własnym, treść naszego wystąpienia, o ile dotyczyło sprawy ogólnej, zasadniczo komunikowaliśmy pozostałym Związkom. Uważamy, że w ten sposób przyczyniamy się do wytworzenia jednolitej opinii oraz koordynacji poczynań regionalnych reprezentacji K. K. O. Za pośrednictwem Związku Związków wchodzimy również w kontakt z zagranicznym ruchem oszczędnościowym. Braliśmy udział w reprezentacji Polski na obradach Międzynarodowego Kongresu Oszczędnościowego odbytego w Paryżu w miesiącu maju. Z różnych natomiast względów delegacja nasza nie wzięła udziału w zebraniu Zrzeszenia Słowiańskich Kas Oszczędności, które odbyło się we wrześniu w Pradze Czeskiej.

V. Działalność instrukcyjna.

Jak w latach ubiegłych tak i w roku sprawozdawczym kładł Związek duży nacisk na działalność instrukcyjną. Prowadził ją Związek przy okazji przeprowadzanych rewizji, w drodze korespondencji, kursu instrukcyjnego oraz na łamach czasopisma „Oszczędność". Listów wysłanych przez Biuro Związku było w roku 1935 ogółem 3.003 sztuk, podczas gdy w roku poprzednim — 1981. Ilościowy zatem wzrost korespondencji wynosi 56,5%, co najlepiej świadczy o wzmożonej pracy Biura. A zaznaczyć wypada, że wobec skomplikowanych stosunków coraz trudniejsze zagadnienia wpływają nam do rozstrzygnięcia. Wzrosła również ilość okólników z 33 do 39.

Kurs instrukcyjny odbył się w czasie od 1 do 15 grudnia r. b. Frekwencja wynosiła 41 osób, w czym większość dyrektorów K. K. O. i pracowników na samodzielnych stanowiskach. Szczegółowe sprawozdanie z kursu zamieściliśmy w „Oszczędności", przeto nie będziemy zajmowali czasu powtarzaniem podanych tam informacji. Pragniemy tylko

zaznaczyć, że Zarząd Związku zastanawia się nad możliwością zorganizowania kursów ewentualnie korespondencyjnych dłuższych z formalnymi egzaminami dającymi sprawdzian fachowego przygotowania pracownika do pracy w kasie.

W zakresie instrukcyjnym dużą rolę powinno odgrywać czasopismo „Oszczędność". Naszym zdaniem, winno być ono nie tylko oficjalnym organem informacyjnym, lecz jednocześnie miejscem dla swobodnej wymiany myśli ludzi pracujących nad organizacją oszczędności. Z przykrością jednak przychodzi stwierdzić, że wszelkie nasze próby przyciągnięcia do współpracy dyrektorów K. K. O. spełzły prawie na niczym.

VI. Propaganda oszczędności.

W akcji propagandowej rok miniony był punktem przełomowym. Udało się nam wreszcie doprowadzić do skutku umowę z Polskim Radio. Jest to propaganda bardzo kosztowna, lecz — jak już mogliśmy się przekonać — rezultaty jej są nader znamienne. Dalej bądź we własnym zakresie, bądź za pośrednictwem Związku Związków prowadziliśmy propagandę w poważniejszej prasie codziennej i w pismach periodycznych czy też innych wydawnictwach. Obecnie wobec zakupienia w niektórych pismach rocznego abonamentu akcja prasowa nabiera cech większej stałości. Następnie przyczyniliśmy się do rozmieszczenia dużych plakatów na dworcach kolejowych oraz małych plakacików w wagonach pociągów dalekobieżnych na ważniejszych liniach komunikacyjnych. Wzięliśmy udział w wystawieniu kiosku propagandowego na Targach Wołyńskich w Równem z uznaniem przyjętego przez publiczność.

Niezależnie od tych wszystkich imprez współdziałaliśmy stale z Samorządowym Instytutem Wydawniczym, którego jesteśmy udziałowcem, w przygotowywaniu wszelkich materiałów propagandowych, jak kalendarzyki kieszonkowe, plakaty oszczędnościowe, ulotki i t. p.

Współpracowaliśmy również z wydawnictwem „Gazetki Oszczędnościowej", za pośrednictwem której kasy prowadzą propagandę na terenie szkolnym. W „Dniu Oszczędności" dla szeregu kas słabszych zakupiliśmy ponad 10 tys. egzemplarzy tego wydawnictwa celem bezpłatnego rozkolportowania go przez K. K. O.

W akcji propagandowej prowadzonej lokalnie przez poszczególne K. K. O. dużą rolę powinny odegrać Komitety Propagandy Oszczędności. Zauważyliśmy jednak, że w szeregu wypadków cała działalność tych Komitetów ograniczyła się do zebrania organizacyjnego.

Przy racjonalnie prowadzonej i obliczonej na dłuższą metę akcji propagandowej nie można pominąć ważnego odcinka młodzieżowego. Próbujemy przeto nawiązać kontakt z bardziej licznymi organizacjami młodzieży. Co się zaś tyczy organizacji szkolnych kas oszczędności, to kasy natrafiały tu na pewne trudności. Kilkakrotnie w tej sprawie interweniowaliśmy zarówno w Ministerstwie Skarbu, jak też w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w kierunku, by nie stwarzać wyłączności dla żadnej instytucji oszczędnościowej w zakresie organizacji szkolnych kas oszczędności.

VII. Działalność rewizyjna.

Działalność rewizyjna, jak i w latach poprzednich, była jedną z najważniejszych funkcji Związku. W roku ubiegłym przeprowadziliśmy rewizje bądź pełne, bądź dorywcze (wizytacje) w 90 kasach. Do szeregu jednak kas musieliśmy wyjeżdżać kilkakrotnie, tak że czynności rewizyjnych było ogółem 167. Czas spędzony na rewizjach wynosił w roku ubiegłym ogółem 1217 dni rewizyjnych. Najdłuższa czynność rewizyjna trwała 168 dni.

Na życzenie czynników miarodajnych pod koniec roku przeprowadzono pewne zmiany w układzie protokołu rewizyjnego, idące w kierunku głównie uzupełnienia protokołu szeregiem wiadomości statystycznych. Dzięki temu protokół zyskuje na przejrzystości, lecz cierpi na tem szybkość prac rewizyjnych.

Prace rewizyjne Związek wykonywał za pośrednictwem 6-ciu inspektorów zawodowych, licząc w tym i zastępcę Dyrektora Związku. Na jednego inspektora zawodowego przypada przeciętnie 168 dni rewizyjnych. W pięciu wypadkach rewizję przeprowadzili inspektorowie honorowi, a w kilku — specjalnie delegowani przez nas rzeczoznawcy. W wypadkach szczególnej wagi wyjeżdżał Dyrektor Związku względnie delegowany członek Zarządu.

Gremium honorowych inspektorów zostało w roku ubiegłym powiększone z 5-ciu do 10-ciu. Rada Związku z dn. 7 marca 1935 r. powołała dalszych pięciu honorowych inspektorów, a mianowicie: Tadeusza Hajnrycha — obecnego dyrektora K. K. O. pow. Lubelskiego, Józefa Majerana — dyrektora K. K. O. pow. Tureckiego będącego obecnie Przewodniczącym Tymczasowego Zarządu K. K. O. pow. Radomskiego, Czesława Modzelewskiego — dyrektora K .K. O. pow. Ostrołęckiego, Romualda Jana Rogójskiego — dyrektora K. K. O. pow. Będzińskiego oraz Ottona Tomaszewskiego — dyrektora K. K. O. pow. Iłżeckiego.

Wspomnieć wypada, że Związek wobec nowego prawa o K. K. O. ma zapewnioną wyłączność w zakresie przeprowadzania rewizji w K. K. O. (wyłączność ta oczywiście nie dotyczy władz nadzorczych).

Jeśli chodzi o wyniki rewizji, to przyznać trzeba, że wykazują one stały rozwój kas zarówno pod względem materialnym jak i sprawności technicznej. Było jednak i w roku ubiegłym kilka wypadków, w których Związek musiał postawić daleko idące wnioski władzom nadzorczym.

VIII. Referat statystyczny.

Z innych prac Biura Związku wymienić należy prace statystyczne. Referat statystyczny zatrudnia obecnie przeciętnie dwie osoby i rozwija się jak najlepiej. Dużym ułatwieniem w pracach statystycznych jest ustalenie jednolitego wzoru bilansu podanego w opracowanej przez Związek a zatwierdzonej przez władze nadzorcze instrukcji bilansowej. W naszej

statystyce zwracamy głównie uwagę na działy nie uwzględniane przez Główny Urząd Statystyczny. Dążeniem naszym jest możliwa centralizacja statystyki przy n/Związku i przy Głównym Urzędzie Statystycznym. Sporządzanie przez kasy licznych zestawień dla różnych instytucji czy organizacji przysparza kasom jeno dużo kłopotu, co hamuje normalny bieg pracy.

Należyte zorganizowanie referatu statystycznego ułatwia nam wielce naszą działalność propagandową pozwalając nam na korzystanie zawsze z cyfr aktualnych. Jest tylko rzeczą konieczną, by kasy terminowo nadsyłały nam czy to zestawienia bilansowe, czy też inne materiały ankietowe.

IX. Prowadzenie Syndykatu 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej.

Dużo miało Biuro Związku pracy w ciągu roku z tytułu powierzenia n/Związkowi agend Syndykatu do spraw 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej. Wyniki subskrypcji dokonanej za pośrednictwem zorganizowanych w n/Syndykacie placówek wyrażają się cyfrą zł 20.860 tys. zadeklarowanych obligacji oraz liczbą 92.931 subskrybentów. Jeśli chodzi o liczbę subskrybentów, Syndykat nasz zajmuje pierwsze miejsce pośród wszystkich syndykatów, pod względem sumy przyjętych zapisów stoimy na trzecim miejscu. Do dnia 31 grudnia r. ub. włącznie z tytułu przyjętych wpłat na 3% Premiową Pożyczkę Inwestycyjną wpłaciły kasy na n/specjalny rachunek w P. K. O. kwotę zł 10.404.872,67. Z sumy tej odnieśliśmy na rachunek Ministrestwa Skarbu zł 10.229.720,63, resztę zaś, t. j. zł 175.152,04 zarezerwowaliśmy jako równowartość 1½% prowizji od zainkasowanych wpływów. Z rezerwy tej zgodnie z uchwałą Zarządu ⅓ przypada na rzecz n/Syndykatu jako zwrot poniesionych kosztów w związku z kierowaniem akcją subskrypcyjną, 2/3 zaś dla kas oszczędności jako placówek subskrypcyjnych.

C. Sprawozdanie rachunkowe za rok 1935 i budżet na rok 1936.

Bilans na dzień 31 grudnia 1935 r.

Stan czynny.

		zł
1. Rachunek czekowy w Pol. Banku Kom. . .		46.070,—
2. Dłużnicy:		
a) zaległe składki i odsetki zwłoki .	3.208,72	
b) różni	1.328 69	4.537.41
3. Ruchomości	9.642,65	
4. Udziały i pap. wartościowe . . .	32.948,—	42.590,65
		93.198,06
1. P. K. O. R-k 3% Prem. Poż. Inwestycyjnej		175.152,04
2. Ministerstwo Skarbu (wpłacono)		10.229.720,63
		10.498.070,73

Stan bierny.

	zł
1. Fundusz rezerwowy	43.504,44
2. Wierzyciele	37.876,69
3. Nadwyżka	11.816,93
	93.198,06
1. Wpłaty Kas z tytułu subskrypcji 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej	10.404.872,67
	10.498.070,73

Rachunek wpływów i wydatków.

Winien.

		zł
1. Koszty administracyjne:		
a) osobowe	96.955,62	
b) rzeczowe	75.749,64	172.705,26
2. Koszty kursu		3.390,75
3. Koszty rewizji		49.143,34
		225.239,35
4. Nadwyżka		11.816,93
		237.056,28

Ma.

		zł
1. Składki:		
a) zaległe	8.498,49	
b) składki za 1935 r.	223.867.55	232.366,04
2. Odsetki zwłoki i inne dochody		2.790,24
3. Opłaty za kurs		1.900,—
		237.056,28

Wykonanie budżetu Związku za r. 1935 oraz budżet na rok 1936 [7]).

WYDATKI.

		preliminowano na rok 1935	wydatkowano w roku 1935	preliminuje się na rok 1936
1	Koszty zebrań wojewódzkich	600,—	—	600,—
2	„ „ Rady Związku	4.400,—	1.838,50	4.000,—
3	„ „ Kom. Rewizyjnej	400,—	241,40	200,—
4	„ „ Zarządu	7.500,—	5.170,60	5.500,—
5	Uposażenia personelu	90 000,—	89.705,12	110.000,—
6	Świadczenia socjalne, opłaty i podatki	8.700,—	6.809,42	14.900,—
7	Składki	3.000,—	3.000,—	3.000,—
8	Zjazdy	3.500,—	2 944,60	3.000,—
9	Prenumerata pism, biblioteka i popieranie wydawnictw	2.000,—	999,10	2.000,—
10	Porto, telegraf i telefony	2.500,—	3.350,36	4.000,—
11	Książki, druki i mat. piśm.	1.500,—	1.901,36	2.500,—
12	Różne drobne	2.000,—	1.682,13	2.500,—
13	Lokal, opał i światło	—	3.176,35	12.500,—
14	Propaganda	27.000,—	26.195,89	40.000,—
15	Kurs dla pracowników K. K. O.	3.000,—	3.390,75	3.500,—
16	Koszty rewizji	48.000,—	49.143,34	48.000,—
17	Wydatki nadzwyczajne	—	10.190,43	10.000,—
18	Opłata za nadzór państwowy nad K. K. O. . .	20.000,—	15.500,—	20.000,—
19	Amortyzacja ruchomości	—	—	1.000,—
20	Rezerwa specjalna	—	—	10.000,—
21	Fundusz do dyspozycji Zarządu Związku . . .	—	—	4.300,—
		224.100,—	225.239,35	301.500,—

DOCHODY.

		preliminowano na rok 1935	zrealizowano w roku 1935	preliminuje się na rok 1936
1	Składki członkowskie i opłaty	211.900,—	232.366,04	227.000,—
2	Odsetki zwłoki i inne dochody	1.000,—	2.790,24	63.000,—
3	Opłaty za kurs	1.200,—	1.900,—	1.500,—
4	Subwencje	10.000,—	—	10.000,—
		224.100,—	237.056,28	301.500,—

[7]) Budżet ten został zatwierdzony przez Radę Związku na posiedzeniu dnia 26 kwietnia 1936 r.

Wypłata tej prowizji komunalnym kasom oszczędności, względnie zarachowanie na rzecz n/Związku na poczet zaległości — nastąpi po ostatecznym uzgodnieniu i zamknięciu rozrachunków z Ministerstwem Skarbu oraz po uzgodnieniu zapisów w księgowości kas i n/Związku.

Ustalony przez Radę Związku w dn. 7 marca 1935 r. budżet Związku na sumę zł 224.100 został w wydatkach przekroczony o zł 1.139,35. Przekroczenie to, uznane zresztą przez Komisję Rewizyjną za całkowicie uzasadnione, nastąpiło wskutek uskutecznionych przez Związek wydatków w związku z prowadzeniem agend Syndykatu 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej. Poniesione przez Związek z tego tytułu koszty nie tylko że całkowicie wyczerpują pozycję 17 wykonania budżetu (wydatków nadzwyczajnych), lecz nadto wpłynęły na zwiększenie się kosztów porta i wydatków personalnych. Przekroczono następnie kredyty na koszty rewizji, a to wobec skreślenia niektórym kasom zaległych z tego tytułu należności. Wreszcie wobec przeniesienia Biura Związku do nowego lokalu powstała nowa pozycja wydatków na lokal, opał i światło, co dotychczas świadczył nam Polski Bank Komunalny zupełnie bezpłatnie.

W dochodach natomiast budżet zrealizowano z nadwyżką zł 12.956,28 wskutek głównie zwiększonego wpływu składek członkowskich i innych opłat (na propagandę i opłatę nadzoru państwowego). Ostatecznie rok 1935 zamykamy nadwyżką bilansową w wysokości zł 11.816,93, którą Rada Związku na posiedzeniu dn. 26 kwietnia 1936 r. postanowiła przelać całkowicie na fundusz rezerwowy.

Przechodząc do omówienia budżetu na rok 1936 należy zauważyć, że wzrost ogólnej sumy tegoż budżetu w porównaniu z budżetem na rok poprzedni powstaje wskutek zwiększenia się trzech głównie pozycji: wydatków osobowych, na lokal oraz na propagandę. Zwiększenie wydatków personalnych jest koniecznością wypływającą z rozszerzenia się zadań i prac Związku oraz wobec powierzenia n/Związkowi prowadzenia agend Syndykatu 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej, a ostatnio i Syndykatu do wymiany pożyczek państwowych na 4% Pożyczkę Konsolidacyjną. Tymi pracami objaśnia się również wzrost dalszych pozycji: na porto (poz. 10), na księgi, druki i materiały piśmienne (poz. 11), różne drobne (poz. 12) oraz wydatki nadzwyczajne (poz. 17). Powiększenie pozycji świadczeń socjalnych pozostaje w związku ze wzrostem wydatków personalnych oraz ubezpieczeniem pracowników Związku podczas podróży służbowych. Pozycja wydatków na lokal odnajmowany w Polskim Banku Komunalnym znajduje niemal całkowite pokrycie po stronie dochodów w pozycji subwencji, którą—liczymy—Polski Bank Komunalny wzorem lat poprzednich przyczyni się do prowadzenia n/Biura. Zwiększenie się pozycji na propagandę objaśnienia chyba nie wymaga. Rezerwę specjalną jak również Fundusz do dyspozycji Zarządu Związku tworzy się z nadwyżek osiągniętych w związku z prowadzeniem Syndykatu 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej. Dwa te kredyty przeznacza się na cele specjalne. Podwyższa się wreszcie kredyt na Radę Związku, a to wobec możliwości dwukrotnego zwołania Rady w roku bieżącym.

Pokryciem wydatków Związku mają głównie służyć składki członkowskie i inne opłaty oraz wpływy z tytułu innych dochodów, w szczególności z tytułu prowadzenia wspomnianego Syndykatu 3% Prem. Poż. Inwest. Składki członkowskie i inne opłaty, mimo wzrostu wydatków Związku pozostawia się w dotychczasowej wysokości. Skala zatem składki zasadniczej wynosić będzie:

1) od pierwszego pełn. lub zaczęt. mil. zł. sumy bil. —1,5‰
2) „ drugiego „ „ „ „ „ „ „ —1,3‰
3) „ trzeciego „ „ „ „ „ „ „ —1,—‰
4) „ czwartego „ „ „ „ „ „ „ —0,60‰
5) „ piątego „ „ „ „ „ „ „ —0,50‰
6) „ każdego dalszego „ „ „ „ „ „ —0,30‰

przy czym składkę minimalną określa się na zł 200,—.

Do wymiaru zasadniczej składki członkowskiej ustala się jak i w roku poprzednim 15% dodatek na udział w kosztach propagandy centralnej. Nadto jeśli chodzi o kasy posiadające ponad 1.000.000 zł sumy bilansowej, ponosić one będą opłaty za nadzór państwowy w wysokości 0,2‰ od sumy bilansowej.

Subwencję, jak wyżej zaznaczono, spodziewamy się uzyskać z Polskiego Banku Komunalnego, który poza tym ponosi częściowo koszty uposażenia Dyrektora Związku.

Dyrektor Związku:

(—) J. Rożkowski

Zarząd Związku:

(—) J. S. Roziecki — Zastępca Prezesa Związku
(—) B. Chomicz — Członek Zarządu
(—) Z. Chudzyński — „ „
(—) E. Dunin-Markiewicz — „ „
(—) C. J. Modzelewski — „ „
(—) W. Mystkowski — „ „
(—) J. Puławski — „ „
(—) A. Ulrych — „ „
(—) J. Zdanowski — „ „

PROTOKÓŁ KOMISJI REWIZYJNEJ ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE.

W dniu 14 kwietnia 1936 roku, zgodnie z § 24 statutu Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, odbyło się posiedzenie Komisji Rewizyjnej w składzie dyrektorów pp. Ludwika Wysockiego i Andrzeja Bonikowskiego w celu sprawdzenia rachunkowości, bilansu i rachunku wpływów i wydatków Związku za rok 1935.

Komisja Rewizyjna w powyższym składzie sprawdziła wszystkie pozycje rozchodowe i dochodowe z dowodami kasowymi i ustaliła, że wszystkie pozycje są zgodne z zapisami w księgach Związku.

Budżet w dochodach zrealizowano z nadwyżką zł 12.956,28, w rozchodach zaś został przekroczony o drobną kwotę zł 1.139,35, a to wskutek przeniesienia Związku do obszerniejszego lokalu. Jeśli uwzględnimy pozycje „wydatki nadzwyczajne", na które nie preliminowano żadnej kwoty, gdy tymczasem w związku z prowadzeniem agend Syndykatu 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej trzeba było wydatkować kwotę zł 10.190,43 — to w wydatkach zrobiono znaczne oszczędności.

Komisja stwierdza nadto, że wszystkie wydatki były uzasadnione i celowe. Wpływy na rzecz Związku wypłacane były przez K. K. O. na rachunek w Polskim Banku Komunalnym. Mimo, że nowa ustawa o K. K. O. nakłada na Związek cały szereg nowych obowiązków i uprawnień, to jednakże personel Związku został nieznacznie tylko powiększony, a praca wykonywana była intensywnie i z korzyścią dla zrzeszonych kas.

Na zasadzie powyższego Komisja Rewizyjna stawia wniosek udzielenia Zarządowi absolutorium i wyrażenia Zarządowi, Dyrekcji i pracownikom Związku podziękowania za wydajną i owocną pracę.

Komisja Rewizyjna:

(—) Ludwik Wysocki

(—) Andrzej Bonikowski

BILANS ZBIOROWY NETTO KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI WOJEWÓDZTW CENTRALNYCH I WSCHODNICH NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

STAN CZYNNY

Ilość kas	Województwo	Kasa i sumy do dyspozycji	Kupony	Waluty obce	Papiery wartościowe	Banki i K. K. O. „Loro"	Banki i K. K. O. „Nostro"	Weksle zdyskontowane	Pożyczki wekslowe	Weksle protestowane	R-ki bieżące otwartego kredytu
1	M. st. Warszawa .	17.112.171,19	—	158.484,48	23.678.439,84	53 060,20	2.594.853,50	1.681.958,50	16.382.340,23	205.703,27	21.456.992,77
25	Warszawskie . . .	3.718.477,11	13.867,17	2.647,23	4.144.454,73	50.102,91	399.808,59	1.151.290,60	6.876.951,22	1.551.864,52	4.817.692,72
17	Łódzkie	2.133.281,71	27.471,02	10.028,82	1.533.309,47	26.816,31	193 544,48	2.168.258,92	5.975.087,50	580.681,37	971.131,18
18	Kieleckie	1.422 068,73	14.354,50	1.953,60	1.084.889,54	—	133.188,32	904.634,81	4.857.564,76	2 682 117,86	4.745.474,89
18	Lubelskie	518.112,16	4.828,84	641,85	926.631,01	4.772,91	21.312,81	514.255,83	3.342.356,75	2.442 867,98	1.013.925,97
14	Białostockie . . .	529.077,03	489,85	521,86	624.861,68	4.428,48	18.646,83	335 630,24	2.843.928,92	1.146.095,86	1.334.627,63
8	Nowogródzkie . .	237.754,48	68,97	—	74.733,37	734,—	51.093,90	92.347,50	1.350 273,89	579.279,92	403.388,95
8	Wileńskie	752 839,25	30.179,63	3.131,15	1.274.807,30	—	103.018,75	446.904,38	1.533.827,38	1.155.656,75	1.679.860,89
9	Poleskie	221.036,68	—	178,—	106.280,15	—	1.235,93	15.576,30	1.137.163,02	666.031,95	277.382,51
13	Wołyńskie	639.950,64	1 798,98	—	225.248,80	1.571,30	195.995,70	281.087,93	3.208.546,82	775.644,66	124.411,42
131	Razem .	27.284.768,98	93,058,96	177,586,99	33.673 655,89	141.486,11	3.712.698,81	7.591.945,01	47.508.040,49	11.785 944,14	36 824.888,93
	w tem:										
115	k. k. o. powiatowych	8.551.475,—	38.502,03	19.102,51	7.807.136,60	55.926,06	954.336,58	3.918.741,03	26.543.190,60	10.830 480,98	12.723.894,25
14	„ miejskich . .	18.630.316,10	52.164,13	158.484,48	25.755.267,54	85.560,05	2.758.362,23	3.663.022,33	19.893.112,64	698.651,—	23.775.028,07
2	związków międzykomunalnych . .	102.977,88	2.392,80	—	111.251,75	—	—	10.181,65	1.071.737,25	256.812,16	325.966,61

Województwo	Pożyczki terminowe na zastaw	Pożyczki na skrypty dłużne	Pożyczki hipoteczne	Należności z tytułu układów konwers.	Odsetki zaległe	Nieruchomości	Ruchomości	Różne	Sumy przechodnie	Straty z lat ubiegłych	Straty za rok sprawozdawczy	Suma bilansowa
M. st. Warszawa	4 352.068,18	3.659.729,76	9.507.914,22	—	83.328,01	4.081.601,—	71.108,95	276.208,61	15.000,—	—	—	105.370.962,71
Warszawskie	945 820,70	5.721.650,08	4.493 589,36	3.366.582,96	647.049,20	1 019.512,38	331.070,41	706.056,43	114.714,69	99.549,06	487.813,22	40.660.565,29
Łódzkie	798.629,02	34.520,43	526.128,48	575.560,78	37.475,46	521.719,66	132.394,35	235.671,68	119.930,92	181.407,16	439 552,86	17.222.601,58
Kieleckie	325.043,51	449.431,40	307.978,66	2.710.149,10	498.792,96	1.013.217,31	104.588,32	431.687,46	139,446,57	198.721,68	639.572,53	22.664.876,51
Lubelskie	113.977,94	255.143,45	664.856,86	3.138.135,61	430.307,31	94.340,47	71.702,39	393.802,85	59.853,34	409.062,62	779.093,55	15 199.982,50
Białostockie	101.888,80	192.193,80	189.069,10	2.066 936,70	85.345,96	207.333,28	85,319,80	167.540,44	38,270,53	88.244,10	364.603,65	10.425.054,54
Nowogródzkie	47.586,69	1 583,50	57.796,70	1.215.105,38	42.281,85	5.231,70	25.647,93	146.031,91	35.710,62	5.826,14	149.580,16	4 522 057,56
Wileńskie	646.029,40	14.951,04	405.387,64	746 869,42	34 042,46	249 156,33	45.385,76	122.319,37	10.309,20	2.485,61	—	9.257.161,71
Poleskie	55 218,99	136.645,24	107.571,21	464.458,18	53 062,57	63.628,71	33 292,01	284.651,72	28.544,49	277.321,52	369.046,63	4.298.325,81
Wołyńskie	153.827.53	23.634,—	222.921,35	1.498.137,53	66 775,98	353.678.86	57.500 11	168.154,87	52.353,51	294.865,98	66 704,98	8.412.810,95
Razem	7.540 090,76	10.489.482,70	16.483.213,58	15.781.935,66	1.978.461,76	7.609.419,70	958.010,03	2.932.125,34	614.133,87	1.557.483,87	3.295.967 58	238.034.399,16
w tem:												
k. k. o. powiatowych	1.894.821,49	6.814.801,90	6.107.247,59	15.681.118,61	1.828.190,61	2.883.842,58	760.986,73	2.417.598,16	435.376,20	1.373.334,90	2.923.324,31	114.563.428,72
„ miejskich	5.611.009,45	3.674.680,80	10.375.965,99	7.134,—	142.407,13	4.713.265,72	189.929,58	486,196,65	177.755,60	184 148,97	372.643,27	121.405.105,73
związków międzykomunalnych	34.259,82	—	—	93.683.05	7.864,02	12.311,40	7.093,72	28.330,53	1,002,07	—	—	2 065.864,71

STAN BIERNY

Ilość kas	Województwo	Kapitał zakładowy	Fundusz zasobowy	Fundusze specjalne	Fundusz wyrównawczy	Fundusz amortyz. nieruchomości	Wkłady		R-ki bieżące (czekowe)	Salda kredytowe r-ków otw. kredytu	Zobow. inkasowe
							instytucyj państwowych i samorządowych	osób fizycznych i prawno-pryw.			
1	M. st. Warszawa	100.000,—	2.440.117,59	645.966,34	104.011,58	51.077,—	9.550.948,98	69 326.773,93	20.347.253,24	95 207,28	3.848,70
25	Warszawskie	2.030 865,30	540.510,93	—	62.797,94	14.597,37	2.118.257,71	27.481.238,28	2 574.178,26	31.004,22	84.007,14
17	Łódzkie	1 251.000,—	186.660,12	192,56	7.263,98	660,23	2 085.671,02	9.090.306,33	1.935 388,29	51.250,09	95 187,81
18	Kieleckie	1.553.000,—	553.184,53	152.142,42	1.457,61	19.476,50	2 332.172,09	10.084.482,15	1 658.509,43	124.162,73	38.134,68
18	Lubelskie	1.761.396.77	93.796,54	371,71	2.294,42	797,93	1.671.665,75	4 412.320,84	708.637,56	17.862,62	78 086,56
14	Białostockie	989.108,20	134.812,07	35.873,06	20.622,04	11.960,89	1.223.051,42	2.910.404,06	802 051,73	22.070,13	102.556,78
8	Nowogródzkie	348.491,45	58.256,90	34,30	8.742,26	439,95	415 679,06	808.195,05	262.571,54	247,33	6.401,71
8	Wileńskie	392.500,—	161.596,95	73.252,40	1.917,85	2.355,35	1.155.710,80	4 306.854,69	592 794,21	354.581,77	3.151,04
9	Poleskie	374.000,—	55.265.35	21.364,62	1.365,06	1.165,18	801.711,81	718.235.27	346.593,12	5.269,22	26.747,93
13	Wołyńskie	869.256,40	161.087,69	80.138,76	607,97	2.483,14	1.148.138,29	1.675.895,09	708.088,31	35.745,—	25.721,72
131	Razem .	9.669 618,12	4.385.288,62	1.009.336,17	211.080,71	105.013,54	22.503.006,93	130.814.705,69	29.936.065,69	737.400,39	463.844,07
	w tem:										
115	k. k. o. powiatowych . .	8.581 518,12	1.728.114,26	325.338,60	104.249,88	51.241,59	11.471.395,81	50.833.038,—	7.818.361,61	282.751,89	385.836,70
14	„ miejskich	863.100,—	2.640.113,10	683.997,57	106.830,83	52.437,35	10.881.272,98	79.593 418,55	21.917.859,59	454.648,50	73.266,37
2	związków międzykomunalnych	225.000,—	17.061,26	—	—	1.334,60	150.338,14	388.249,14	199.844,49	—	4.741,—

Województwo	Redyskonto	Dyskonto akceptów B-ku Akcep.	Zastaw papierów wartośc.	Kredyty udzielone Kasie	Banki i K. K. O. „Loro"	Banki i K.K.O. „Nostro"	Przekazy na Kasę	Zobowiązania hipoteczne	Różne	Sumy przechodnie	Nadwyżka z lat ubiegł.	Nadwyżka za rok sprawozd.	Suma bilansowa
M. st. Warszawa	—	—	15.172,98	—	14.438,—	—	—	1.274.242,17	657.750,02	360.532,23	—	383.622,67	105.370.962,71
Warszawskie	1 649.380,50	793.400,—	22.125,—	2 213.187,86	358.330,62	20.952,97	1 020,—	13.397,15	246.384,94	360 111,30	—	44.817,80	40.660.565,29
Łódzkie	879.598,93	228.385,—	200.109,—	662.149,38	198.818,98	—	99,60	24.452,32	223 650,08	79.419,27	—	22 338,59	17.222.601,58
Kieleckie	787.944,52	1.020.131,45	65.975,—	3.671.133,51	81.457,82	56,16	3.620,25	190.855,26	143.286,36	171.902,02	674,33	11.117,69	22.664 876,51
Lubelskie	780.557,45	1 557 840,—	189.245,13	3.340.188,35	199 147,76	11.169,70	3.524,42	—	258.683,48	95.036,04	756,85	16.602,62	15.199.982,50
Białostockie	750.018,76	1 254.893,—	5.760,—	1.688.174,80	156.532,33	1.694,73	543,75	42.842,35	93 793,47	148.689,80	—	29.601,22	10.425.054,54
Nowogródzkie	374.729,87	288.255,—	4.290,—	1.762.933,91	1.369,—	58.832,—	—	—	67.047,18	48.398,67	—	7.142.38	4.522 057,56
Wileńskie	111.239,—	119.757,—	6.237,—	1.859.147,46	—	—	—	—	66.976,27	20.004,13	—	29.085,79	9.257.161,71
Poleskie	180.142,70	78.332,—	—	1.324.715,50	70.757,37	—	—	7.400,—	240.517,14	39.489,83	2.202,97	3.050,74	4.298.325,81
Wołyńskie	785 391,61	176.140,—	20.157,—	2.244 867,18	202.378,20	2.428,—	—	—	163 580,04	91.496,41	—	19.210,14	8.412.810,95
Razem	6.299 003.34	5.517.133,45	529 071,11	18.766.497,95	1.283.230,08	95.133,56	8.808,02	1.553.189,25	2.161.668,98	1.415.079,70	3.634.15	566 589,64	238 034.399,16
w tem:													
k. k. o. powiatowych	5.837.396,47	5.517,133,45	284.670,—	17.700.619,27	857.024,69	82.337,06	8.164,67	278.494,76	1.335.580,46	935.743,21	3.631,51	140.786,71	114.563.428,72
„ miejskich	407.388,12	—	218.478,98	247.635,12	308.969,70	2.428,—	643,35	1.274.694,49	783.557,43	473.488,09	—	420.877,61	121.405.105,73
związków międzykomunalnych	54.218,75	—	25.922,13	818.243.56	117.235,69	10.368,50	—	—	42.531,09	5.848,40	2,64	4.925,32	2.065.864,71

OGÓLNE ZESTAWIENIE RACHUNKU STRAT I ZYSKÓW KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI WOJEWÓDZTW CENTRALNYCH I WSCHODNICH ZA 1935 ROK.

Ilość kas	Województwo	STRATY										
		Odsetki wypłacone i dopisane	Prowizje wypłacone	Koszty administracyjne	Podatki i opłaty skarbowe	Amortyzacja	Odpisy na dłużnikach	Różnice kursowe na r-kach w wal. obcych	Różnice kursowe na papierach wartościowych	Różne	Dotacja na rzecz funduszu wyrównawczego	Nadwyżka
1	M. st. Warszawa . . .	4.311.258,37	6 414,25	1.487 638,05	1.818,87	35.067,—	5.768,55	—	—	101.451,73	64.438,39	383.622,67
25	Warszawskie	1.790.375,88	7.300,67	1.481.614,15	3.914,67	35.462,49	503.023,50	—	2.234,39	68.796,43	9.087,29	44.817,80
17	Łódzkie	705 441,11	28.345,96	834.513,92	1.206,63	44.548,93	396.505,33	—	10.834,13	52.965,28	955,83	22.338,59
18	Kieleckie	1.046.329,35	7.704,18	840.396,18	3.588,38	27.431,38	540.061,58	153,32	14.994,47	179.426,17	20,—	11.117,69
18	Lubelskie	711.954,22	4.879,21	555.837,99	3.954,91	12.289,69	647.220,80	558,65	981,96	85.251,50	—	16.602,62
14	Białostockie	457.764,74	4 606,96	433.069,90	286,75	26.519,99	515.632,41	2,19	890,93	29.230,03	4.429,67	29.601,22
8	Wileńskie	449.527,81	628,17	266.167,29	1.143,72	8.414,25	17.938,36	5,35	200,—	45.585,92	175,10	29.085,79
8	Nowogródzkie	232 095,10	348,57	198.342,37	283,71	3.969,20	143.612,57	57,41	658,32	10.056,72	—	7.142,38
9	Poleskie	213.262,55	599,76	179.032,19	1.708,05	4.672,95	303.596,—	—	—	12.978,05	—	3.050,74
13	Wołyńskie	374.754,13	3.474,16	381.040,70	248,82	10.368,47	122 494,31	—	959,25	12.649,41	6,50	19.210,14
131	Razem .	10.292.763,26	64.301,89	6.657.652,74	18.154,51	208.744,35	3.195.853,41	776,92	31.753,45	598.391,24	79.112,78	566.589,64
	w tem:											
115	k. k. o. powiatowych . .	5.157.817,82	33.992,85	4 425.254,18	14.632,09	157.350,56	2.891.796,84	776,92	21.623,08	440.756,19	14.674,39	140.786,71
14	„ miejskich . . .	5.037.739,29	30.216,09	2.162.488,55	3.168,19	48.344,61	290.894,06	—	10.130,37	155.083,50	64.438,39	420.877,61
2	związków międzykom .	97.206,15	92,95	69.910,01	354,23	3.049,18	13.162,51	—	—	2.551,55	—	4.925,32

Województwo	SUMA	ZYSKI									
		Odsetki pobrane i dopisane	Prowizje pobrane	Różnice kursowe na r-kach w wal. obcych	Różnice kursowe na papierach wartościowych	Dochód netto z nieruchomości	Odzyskane straty	Opłaty na koszty administracji	Różne dochody	Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych	Strata
M. st. Warszawa	6.397.477,88	5.837.554,01	197.127,09	243.46	64.438,39	140.195,17	5.006,06	31.563,70	121.350,—	—	—
Warszawskie	3.946.627,27	2.793.875,69	183.494.86	2.591,14	19.996,09	61.732,42	46.550,42	279.675,04	62.512,72	8.385,67	487.813,22
Łódzkie	2.097.655,71	1.245.807,59	181.344 87	2.325,59	6.680,24	14.447,80	30.921,50	89.805.54	86.456,22	313,50	439.552,86
Kieleckie	2.671.222,70	1 710.400,36	166.236.66	205,52	1.160,53	36.747,08	29.670,98	64.756,33	22.374,21	98,50	639.572,53
Lubelskie	2.039.531,55	1.110.185,74	52.473.44	412,34	1.160,79	774,20	31.793,68	55.041,68	8.558,38	37,75	779.093,55
Białostockie	1.502.034,79	897.105,38	109.606.35	6.597,03	1.331,13	6.222,98	60.066,12	18.464,45	37.393,09	644,61	364.603,65
Wileńskie	818.871,76	724.190,05	40.387.85	2.507,03	319,51	10.101,06	6.403,48	30.032,19	4.930,59	—	—
Nowogródzkie	596.566,35	373.187,10	27.945.05	87,90	75,62	—	17.157,06	17.038,68	10.874,29	620,49	149.580,16
Poleskie	718 900,29	272.939,66	30.908.73	64,87	—	327,38	34.415,24	6.953,51	4.244,27	—	369.046,63
Wołyńskie	925.205,89	607 487,38	121.044.20	5.127,75	101,40	1.252,54	79.360,46	23.395,38	20.731,80	—	66.704,98
Razem	21.714.094,19	15.572.732,96	1.110.569,10	20.162,63	95.263,70	271.800,63	341.345,—	616.726,50	379.425,57	10.100,52	3.295.967,58
w tem:											
k. k. o. powiatowych	13.299.461,63	8.432.258,09	713.463,99	14.277,16	18.149,41	108.084,36	307.545,94	539.054,69	233.203,16	10.100,52	2.923.324,31
„ miejskich	8.223.380,66	6.977.165,94	379.040,69	5.885,47	77.089,29	161.456,27	33.799,06	71.356,27	144.944,40	—	372.643,27
związków międzykom.	191.251,90	163.308,93	18.064,42	—	25,—	2.260,—	—	6.315,54	1.278,01	—	—

STAN POŻYCZEK KOMUNALNYCH W DNIU 31 GRUDNIA 1935 R.

Tytuł pozycji bilansowej	Suma pozycji bilansowej	w tym kredyty udzielone						
		własnemu związk. poręcz.		innym związk. komun.		Ogółem		
		bezpośrednio	przedsięb. komunalnym	bezpośrednio	przedsięb. komunal.	bezpośrednio	przedsięb. komunalnym	razem
Papiery wartościowe .	33.655.260,—	2.553.226,54	—	206.289,38	—	2.759.515,92	—	2 759.515,92
Weksle zdyskontowane	7.731.519,62	424.154,90	—	101.453,—	44.517,—	525.607,90	44.517,—	570.124,90
Pożyczki wekslowe . .	47.177.344,—	3.237.491,43	31.317,20	1,263.199,15	422.897,20	4.500.690,58	454.214,40	4.954.904,98
Weksle protestowane .	13.394.513,07	310.842,20	5.266,55	255.167,01	34.268,35	566.009,21	39.534,90	605.544,11
Rach. bież. otwart. kred.	37.257.683,29	18.228.645,59	2.315.973,27	1.901.126,09	63.867,21	20.129 771,68	2.379.840,48	22.509.612,16
Pożyczki termn. na zast.	7.698.109,47	257.479,82	—	169.710,72	18.860,—	427.190,54	18.860,—	446.050,54
Poż. na skrypty dłużne	10.358.426,21	4.020.954,77	—	314.399,12	—	4.335.353,89	—	4.335.353,89
Pożyczki hipoteczne .	16.462.536,38	370.000,—	—	—	—	370.000,—	—	370.000,—
Różne	3.480.151,45	311.377,47	91.889,23	144.930,89	47.914,52	456.308,36	139.803,75	596.112,11
Udzielone gwarancje .	468.893,30	127.073.75	110.002,—	5.500,—	10.000,—	132.573,75	120.002,—	252.575,75
Razem . . .	177.684.436,79	29.841.246,47	2.554.448,25	4.361.775,36	642.324,28	34.203.021,83	3.196.772,53	37.399.794,36

S P I S

KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI NALEŻĄCYCH DO ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

1.	K. K. O.	powiatu	Nieszawskiego	w Aleksandrowie Kujawskim
2.	„	„	Augustowskiego	w Augustowie
3.	„	„	Baranowickiego	w Baranowiczach
4.	„	„	Będzińskiego	w Będzinie
5.	„	„	Bialskiego	w Białej Podlaskiej
6.	„	„	Białostockiego	w Białymstoku
7.	„	„	Bielskiego	w Bielsku Podlaskim
8.	„	„	Biłgorajskiego	w Biłgoraju
9.	„	„	Brasławskiego	w Brasławiu
10.	„	„	Brzeskiego	w Brześciu n/Bug.
11.	„	„	Brzezińskiego	w Brzezinach Łódzkich
12.	„	m.	Buska	w Busku Kieleckim
13.	„	powiatu	Chełmskiego	w Chełmie Lubelskim
14.	„	„	Ciechanowskiego	w Ciechanowie
15.	„	m.	Ciechocinka (w likwidacji)	w Ciechocinku
16	„	powiatu	Częstochowskiego	w Częstochowie
17.	„	„	Drohiczyńskiego	w Drochiczynie Poleskim
18.	„	m.	Druskienik	w Druskienikach
19.	„	powiatu	Dubieńskiego	w Dubnie
20.	„	„	Garwolińskiego	w Garwolinie
21.	„	„	Gostynińskiego	w Gostyninie
22.	„	„	Dziśnieńskiego	w Głębokiem
23.	„	„	Szczuczyńskiego	w Grajewie
24.	„	„	Grodzieńskiego	w Grodnie
25	„	„	Grójeckiego	w Grójcu
26.	„	„	Błońskiego	w Grodzisku Mazowieckim
27.	„	„	Hrubieszowskiego	w Hrubieszowie
28.	„	„	Horochowskiego	w Horochowie
29.	„	„	Janowskiego	w Janowie Lubelskim
30.	„	„	Jędrzejowskiego	w Jędrzejowie
31.	„	„	Kaliskiego	w Kaliszu
32.	„	m.	Kalisza	w Kaliszu
33.	„	powiatu	Koszyrskiego	w Kamieniu Koszyrskim
34.	„	„	Kieleckiego	w Kielcach
35.	„	„	Kobryńskiego	w Kobryniu
36.	„	„	Kolskiego	w Kole

37.	K. K. O.	powiatu	Koneckiego	w Końskich
38.	„	„	Konińskiego	w Koninie
39.	„	„	Kosowskiego	w Kosowie Poleskim
40.	„	„	Kostopolskiego	w Kostopolu
41.	„	„	Kozienickiego	w Kozienicach
42.	„	„	Kowelskiego	w Kowlu
43.	„	„	Krasnystawskiego	w Krasnymstawie
44.	„	„	Krzemienieckiego	w Krzemieńcu
45.	„	„	Kutnowskiego	w Kutnie
46.	„	„	Lidzkiego	w Lidzie
47.	„	„	Lipnowskiego	w Lipnie
48.	„	„	Lubartowskiego	w Lubartowie
49.	„	„	Lubelskiego	w Lublinie
50.	„	„	Lubomelskiego	w Lubomlu
51.	„	„	Łaskiego	w Łasku
52.	„	„	Łęczyckiego	w Łęczycy
53.	„	„	Łódzkiego	w Łodzi
54.	„	m.	Łodzi	w Łodzi
55.	„	powiatu	Łomżyńskiego	w Łomży
56.	„	„	Łowickiego	w Łowiczu
57.	„	„	Łuckiego	w Łucku
58.	„	m.	Łucka	w Łucku
59.	„	powiatu	Łukowskiego	w Łukowie
60.	„	„	Łuninieckiego	w Łunińcu
61.	„	„	Makowskiego	w Makowie Mazowieckim
62.	„	„	Miechowskiego	w Miechowie
63.	„	„	Mławskiego	w Mławie
64.	„	„	Mińsko-Mazowieckiego	w Mińsku Mazowieckim
65.	„	„	Mołodeczańskiego	w Mołodecznie
66.	„	„	Nieświeskiego	w Nieświeżu
67.	„	„	Nowogródzkiego	w Nowogródku
68.	„	Związku	Międzykomunalnego	w Olkuszu
69.	„	powiatu	Opatowskiego	w Opatowie
70.	„	„	Opoczyńskiego	w Opocznie
71.	„	„	Ostrołęckiego	w Ostrołęce
72.	„	„	Ostrowskiego	w Ostrowi Mazowieckiej
73.	„	„	Oszmiańskiego	w Oszmianie
74.	„	m.	Pabjanic	w Pabjanicach
75.	„	powiatu	Pińskiego	w Pińsku
76.	„	„	Pińczowskiego	w Pinczowie
77.	„	„	Piotrkowskiego	w Piotrkowie Trybunalskim
78.	„	„	Płockiego	w Płocku
79.	„	„	Płońskiego	w Płońsku
80.	„	„	Postawskiego	w Postawach
81.	„	„	Przasnyskiego	w Przasnyszu
82.	„	„	Prużańskiego	w Prużanie
83.	„	„	Puławskiego	w Puławach
84.	„	„	Pułtuskiego	w Pułtusku
85.	„	„	Radomskiego	w Radomiu
86.	„	„	Radomskowskiego	w Radomsku
87.	„	„	Radzyńskiego	w Radzyniu Podlaskim
88.	„	„	Rawskiego	w Rawie Mazowieckiej
89.	„	„	Radzymińskiego	w Wołominie
90.	„	„	Rówieńskiego	w Równem Wołyńskim
91.	„	„	Rypińskiego	w Rypinie
92.	„	„	Sandomierskiego	w Sandomierzu
93.	„	„	Sarneńskiego	w Sarnach
94.	„	Związku	Międzykomunalnego	w Siedlcach
95.	„	powiatu	Sieradzkiego	w Sieradzu
96.	„	„	Sierpeckiego	w Sierpcu
97.	„	„	Skierniewickiego	w Skierniewicach
98.	„	„	Słonimskiego	w Słonimie
99.	„	„	Sokołowskiego	w Sokołowie Podlaskim
100.	„	„	Sochaczewskiego	w Sochaczewie
101.	„	„	Sokólskiego	w Sokółce

102.	K. K. O.	powiata	Stołpeckiego	w Stołpcach
103.	„	„	Stopnickiego	w Busku Kieleckim
104.	„	„	Stolińskiego	w Stolinie
105.	„	„	Suwalskiego	w Suwałkach
106.	„	m.	Sulejowa	w Sulejowie
107.	„	powiatu	Święciańskiego	w Święcianach
108.	„	„	Szczuczyńskiego	w Szczuczynie k. Lidy
109	„	„	Tomaszowskiego	w Tomaszowie
110.	„	m.	Tomaszowa	w Tomaszowie Mazowieckim
111.	„	powiatu	Tureckiego	w Turku
112.	„	m.	Tuszyna	w Tuszynie*)
113.	„	powiatu	Warszawskiego	w Warszewie
114.	„	m. st.	Warszawy	w Warszawie
115.	„	powiatu	Węgrowskiego	w Węgrowie
116.	„	„	Iłżeckiego	w Wierzbniku
117.	„	„	Wieluńskiego	w Wieluniu
118.	„	„	Wilejskiego	w Wilejce
119.	„	m.	Wilna	w Wilnie
120.	„	powiatu	Włocławskiego	we Włocławku
121.	„	m.	Włocławka	we Włocławku
122.	„	powiatu	Włodawskiego	we Włodawie
123.	„	„	Włodzimierskiego	we Włodzimierzu Wołyńskim
124.	„	„	Włoszczowskiego	we Włoszczowie
125.	„	„	Wołkowyskiego	w Wołkowysku
126.	„	„	Wołożyńskiego	w Wołożynie
127.	„	„	Wysoko-Mazow.	w Wysokiem Mazowieckim
128.	„	„	Zamojskiego	w Zamościu
129.	„	„	Zawierciańskiego	w Zawierciu
130.	„	„	Zdołbunowskiego	w Zdołbunowie
131.	„	m.	Broku	w Broku n/Bugiem
132.	„	„	Ołyki	w Ołyce

SPIS ODDZIAŁÓW K. K. O.

1) Błonie — Oddział K. K. O. pow. Błońskiego w Grodzisku Maz.
2) Bełchatów — Oddział K. K. O. pow. Piotrkowskiego
3) Brześć Kujawski — Oddział K. K. O. pow. Włocławskiego
4) Ciechocinek — Oddział K. K. O. pow. Nieszawskiego
5) Czeladź — Oddział K. K. O. pow. Będzińskiego
6) Dąbrowa Górnicza — Oddział K. K. O. pow. Będzińskiego
7) Góra Kalwaria — Oddział K. K. O. pow. Grójeckiego
8) Jeziorna — Oddział K. K. O. pow. Warszawskiego
9) Łódź — Oddział K. K. O. m. Łodzi
10) Międzyrzec Podlaski — Oddział K. K. O. pow. Radzyńskiego
11) Milanówek — Oddział K. K. O. pow. Błońskiego w Grodzisku Maz.
12) Nowy Dwór k/Modlina — Oddział K. K. O. pow. Warszawskiego
13) Ostrowiec Kielecki — Oddział K. K. O. pow. Opatowskiego
14) Ozorków — Oddział K. K. O. pow. Łęczyckiego
15) Piaseczno — Oddział K. K. O. pow. Warszawskiego
16) Pruszków — „ „ „ „
17) Pyzdry — „ „ „ Konińskiego
18) Radzymin — „ „ „ Radzymińskiego w Wołominie
19) Słupca — „ „ „ Konińskiego
20) Szczebrzeszyn Oddział K. K. O. pow. Zamojskiego
21) Warszawa — Oddzia I-szy K. K. O. m. st. Warszawy (Bielańska 8)
22) „ — „ II-gi „ „ „ (Praga—Targowa Nr. 65)
23) Wyszków — Oddział K. K. O. pow. Pułtuskiego
24) Zduńska Wola — Oddział K. K. O. pow. Sieradzkiego
25) Zgierz — Oddział K. K. O. pow. Łódzkiego
26) Żyrardów — Oddział K. K. O. pow. Błońskiego w Grodzisku. Maz.

SPIS ZAKŁADÓW ZASTAWNICZYCH K. K. O.

1) Wilno — Zakład Zastawniczy K. K. O. m. Wilna.

*) Obecnie przekształcona na Oddział K. K. O. pow. Łódzkiego.

Redaktor odpowiedzialny: **Bolesław Obszyński.** Wydawca: **Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.**

Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego, Warszawa, ulica Miodowa Nr. 6.

Drukarnia Samorządow. Instytutu Wydawn. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Tel. 682-18.